

2017

**FABRYKA OBRABIAREK „RAFAMET” S.A.
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

WYBRANE DANE FINANSOWE	4
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	5
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	6
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (W TYS. ZŁ) ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	9
SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	10
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	12
I. DANE JEDNOSTKI.....	12
II. CZAS TRWANIA JEDNOSTKI	12
III. OKRESY PREZENTOWANE.....	12
IV. SKŁAD ORGANÓW JEDNOSTKI WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2017 R.	12
V. BIEGLI REWIDENCI	13
VI. BANKI.....	13
VII. NOTOWANIA NA RYNKU REGULOWANYM	13
VIII. ZNACZĄCY AKCJONARIUSZE:	13
IX. INWESTYCJE SPÓŁKI	14
X. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU.....	15
XI. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	15
XII. ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ	15
XIII. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PORÓWNYWALNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	15
XIV. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	16
XV. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI, W TYM METOD WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ PRZYCHODÓW I KOSZTÓW	17
XVI. ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI.....	30
XVII. KOREKTY, ZMIANY PREZENTACYJNE	33
NOTA 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	35
NOTA 2. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	39
NOTA 3. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE.....	40
NOTA 4. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	40
NOTA 5. PODATEK DOCHODOWY DOTYCZĄCY DZIAŁALNOŚCI KONTYNUOWANEJ	41
NOTA 6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA.....	43
NOTA 7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	43
NOTA 8. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY.....	43
NOTA 9. PROPOZYCJA PODZIAŁU ZYSKU/ POKRYCIA STRATY Z LAT UBIĘGLYCH.....	43
NOTA 10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	44
NOTA 11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	47
NOTA 12. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	48
NOTA 13. UDZIAŁY W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH I WSPÓLKONTROLOWANYCH	49
NOTA 14. AKTYWA FINANSOWE	50
NOTA 15. POŻYCZKI UDZIELONE	51
NOTA 16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	53
NOTA 17. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE.....	54

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

NOTA 18. ZAPASY	54
NOTA 19. NALEŻNOŚCI HANDLOWE.....	54
NOTA 20. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KONTRAKTÓW	56
NOTA 21. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI.....	56
NOTA 22. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE	57
NOTA 23. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	57
NOTA 24. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	57
NOTA 25. PRZYCZYNY WYSTĘPOWANIA RÓŻNIC POMIĘDZY ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH	58
NOTA 26. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	59
NOTA 27. AKTYWA WARUNKOWE	59
NOTA 28. KAPITAŁ ZAKŁADOWY	59
NOTA 29. KAPITAŁ ZAPASOWY	59
NOTA 30. NADWYŻKA ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ CENY NOMINALNEJ	59
NOTA 31. KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	60
NOTA 32. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY ORAZ ZYSKI/STRATY AKTUARIALNE.....	60
NOTA 33. WARTOŚĆ KSIĘGOWA I ROZWODNIONA WARTOŚĆ KSIĘGOWA NA JEDNĄ AKCJĘ.....	60
NOTA 34. KREDYTY	61
NOTA 35. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO.....	64
NOTA 36. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	67
NOTA 37. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	67
NOTA 38. NAKŁADY INWESTYCYJNE.....	70
NOTA 39. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	70
NOTA 40. REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	75
NOTA 41. POZOSTAŁE REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE	76
NOTA 42. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	77
NOTA 43. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH	79
NOTA 44. ANALIZA WRAŻLIWOŚCI.....	81
NOTA 45. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM.....	85
NOTA 46. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	85
NOTA 47. INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	85
NOTA 48. WYNAGRODZENIE KLUCZOWYCH CZŁONKÓW KADRY KIEROWNICZEJ	87
NOTA 49. WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	88
NOTA 50. ZATRUDNIENIE	88
NOTA 51. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO	88
NOTA 52. SPRAWY SĄDOWE	88
NOTA 53. ROZLICZENIA PODATKOWE	89
NOTA 54. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	89

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

WYBRANE DANE FINANSOWE

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tysiącach złotych		w tysiącach EURO	
	okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2017	okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2016	okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2017	okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2016
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	81 411	81 775	19 179	18 688
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	2 663	4 522	627	1 033
Zysk przed opodatkowaniem	1 393	3 276	328	749
Zysk (strata) netto	1 080	2 686	254	614
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	11 510	7 417	2 712	1 695
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-4 102	-5 728	-966	-1 309
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-3 445	-1 446	-812	-330
Przepływy pieniężne netto razem	3 963	243	934	56
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EURO)	0,25	0,62	0,06	0,14
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	0,25	0,62	0,06	0,14
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa razem	168 251	177 638	40 339	40 153
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	76 241	85 200	18 279	19 260
Zobowiązania długoterminowe	20 773	25 988	4 980	5 874
Zobowiązania krótkoterminowe	55 468	59 212	13 299	13 384
Kapitał własny	92 010	92 438	22 060	20 895
Kapitał zakładowy	43 187	43 187	10 354	9 762
Liczba akcji (w szt.)	4 318 701	4 318 701	4 318 701	4 318 701
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)	4 318 701	4 318 701	4 318 701	4 318 701
Wartość księgową na jedną akcję (w zł / EURO)	21,31	21,4	5,11	4,84
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	21,31	21,4	5,11	4,84
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na 1 akcję (w zł/EUR) z zysku za rok poprzedni	0,30	0,30	0,07	0,07

W tabeli „Wybrane dane finansowe” zostały przyjęte następujące zasady przeliczenia wybranych danych finansowych na EUR.

1. Poszczególne pozycje aktywów i pasywów sprawozdania z sytuacji finansowej zostały przeliczone wg średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na dzień bilansowy:

31.12.2017 r. 1 EUR = 4,1709 zł

31.12.2016 r. 1 EUR = 4,4240 zł

2. Poszczególne pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych zostały przeliczone według kursu EUR, stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego, odpowiednio za okres:

od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. 1 EUR = 4,2447 zł

od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. 1 EUR = 4,3757 zł

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	Nota	<i>okres 12 miesiący zakończony 31.12.2017</i>	<i>okres 12 miesiący zakończony 31.12.2016</i>
A. Przychody ze sprzedaży	1	81 411	81 775
1. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług		77 365	79 439
2. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		4 046	2 336
B. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów		60 770	60 430
1. Koszt wytworzenia sprzedanych wyrobów i usług	2	57 065	58 273
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2	3 705	2 157
C. Zysk (strata) brutto na sprzedaży		20 641	21 345
1. Pozostałe przychody operacyjne	3	1 767	1 549
2. Koszty sprzedaży	2	4 596	3 653
3. Koszty ogólnego zarządu	2	14 980	14 536
4. Pozostałe koszty operacyjne	3	169	183
D. Zysk (strata) na działalności operacyjnej		2 663	4 522
1. Przychody finansowe	4	239	364
2. Koszty finansowe	4	1 509	1 610
E. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		1 393	3 276
Podatek dochodowy	5	313	590
F. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		1 080	2 686
G. Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto		1 080	2 686

Liczba akcji (w szt.)		4 318 701	4 318 701
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)		4 318 701	4 318 701
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	7	0,25	0,62
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		0,25	0,62

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r.   **E. Longin Wons**   **Prezes Zarządu**   .....

27.04.2018 r.   **Maciej Michalik**   **Wiceprezes Zarządu**   .....

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r.   **Urszula Niedźwiedz**   **Główny Księgowy** .....

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	Nota	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
A. Zysk (strata) netto		1 080	2 686
Inne całkowite dochody:			
Składniki które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
zyski (straty) aktuarialne	32	-163	-162
podatek odroczone od zysków (strat) aktuarialnych		31	31
Suma		-132	-131
Składniki które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
B. Inne całkowite dochody netto		-132	-131
C. Całkowite dochody ogółem		948	2 555

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r.   **E. Longin Wons**   **Prezes Zarządu**   .....

27.04.2018 r.   **Maciej Michalik**   **Wiceprezes Zarządu**   .....

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r.   **Urszula Niedźwiedz**   **Główny Księgowy** .....

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU	Nota	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
A k t y w a			
A. Aktywa trwałe		84 997	85 928
1. Rzeczowe aktywa trwałe	10	59 763	61 733
2. Wartości niematerialne	11	3 364	3 836
3. Nieruchomości inwestycyjne	12	122	126
4. Udziały w jednostkach zależnych	13	17 719	16 904
5. Pożyczki długoterminowe	15	826	
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	3 177	3 297
7. Pozostałe aktywa trwałe	17	26	32
B. Aktywa obrotowe		83 254	91 710
1. Zapasy	18	11 518	7 772
2. Należności handlowe	19	27 860	24 062
3. Należności z tytułu kontraktów	20	30 643	52 028
4. Pozostałe należności	21	4 786	4 298
5. Należności z tytułu podatku dochodowego	21	20	0
6. Pożyczki krótkoterminowe	15	2 825	2 157
7. Pozostałe aktywa finansowe		0	0
8. Rozliczenia międzyokresowe	23	335	88
9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24	5 267	1 305
C. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		0	0
A k t y w a r a z e m		168 251	177 638

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r.   E. Longin Wons   Prezes Zarządu   .....

27.04.2018 r.   Maciej Michalik   Wiceprezes Zarządu   .....

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r.   Urszula Niedźwiedz   Główny Księgowy .....

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

P a s y w a			
A. Kapitał własny		92 010	92 438
1. Kapitał zakładowy	28	43 187	43 187
2. Kapitał zapasowy	29	35 761	34 451
3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	30	13 034	13 034
4. Zyski/straty aktuarialne	32	-1 052	-920
5. Zyski zatrzymane	32	0	0
6. Zysk (strata) netto		1 080	2 686
B. Zobowiązania długoterminowe		20 773	25 988
1. Kredyty i pożyczki	34	5 400	8 000
2. Zobowiązania finansowe	35	2 829	3 965
3. Inne zobowiązania długoterminowe	36	96	321
4. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	5 542	6 856
5. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	40	6 906	6 846
C. Zobowiązania krótkoterminowe		55 468	59 212
1. Kredyty i pożyczki	34	15 488	11 738
2. Zobowiązania finansowe	35	1 714	2 205
3. Zobowiązania handlowe	37	13 982	16 865
4. Zaliczki z tytułu kontraktów	37	12 559	18 037
5. Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	37	2 288	1 698
6. Zobowiązania pozostałe	37	5 029	3 674
7. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	5		609
8. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	40	1 731	2 037
9. Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	41	2 677	2 349
P a s y w a r a z e m		168 251	177 638

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r.   **E. Longin Wons**   **Prezes Zarządu**   .....

27.04.2018 r.   **Maciej Michalik**   **Wiceprezes Zarządu**   .....

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r.   **Urszula Niedźwiedz**   **Główny Księgowy** .....

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (W TYS. ZŁ) ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	Kapitał zakładowy	Kapitały zapasowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Zyski/straty aktuarialne	Zysk/strata netto	Kapitał własny ogółem
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2017 r.- dane zatwierdzone	43 187	34 451	13 034	2 686	-920		92 438
<i>Zysk (strata) netto za okres</i>						1 080	1 080
<i>Inne całkowite dochody za okres</i>					-132		-132
Całkowity dochód za okres					-132	1 080	948
podział zysku/ zasilenie funduszu socjalnego				-80			-80
podział zysku/ wypłata dywidendy				-1 296			-1 296
podział zysku/pokrycie straty z lat ubiegłych		1 310		-1 310			0
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 r.	43 187	35 761	13 034	0	-1 052	1 080	92 010
							0
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r.- dane zatwierdzone	43 187	34 451	13 034	1 364	-789		91 247
<i>Zysk (strata) netto za okres</i>						2 686	2 686
<i>Inne całkowite dochody za okres</i>					-131		-131
Całkowity dochód za okres					-131	2 686	2 555
podział zysku/ zasilenie funduszu socjalnego				-68			-68
podział zysku/ wypłata dywidendy				-1 296			-1 296
podział zysku/pokrycie straty z lat ubiegłych				0			0
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2016 r. – dane zatwierdzone	43 187	34 451	13 034	0	-920	2 686	92 438

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu .....

27.04.2018 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu .....

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r. Urszula Niedźwiedz Główny Księgowy .....

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	Nota	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II) - metoda pośrednia			
I. Zysk / Strata brutto		1 393	3 276
II. Korekty razem		10 117	4 141
1. Amortyzacja		5 834	5 793
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych			85
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		841	937
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		9	-6
5. Zmiana stanu rezerw oraz rozliczeń międzyokresowych biernych	25	-81	1 315
6. Zwiększenie/zmniejszenie stanu zapasów	18	-3 745	795
7. Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności		17 098	-22 953
8. Zwiększanie/zmniejszenie stanu zobowiązań (z wyjątkiem kredytów i pożyczek)	25	-7 414	18 608
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		-240	50
10. Podatek dochodowy zapłacony/zwrócony		-2 105	-415
11. Pozostałe		-80	-68
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		11 510	7 417
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		6 307	9 475
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		66	78
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości			
3. Zbycie aktywów finansowych			
4. Spłata pożyczek		6 174	9 309
5. Odsetki i dywidendy		67	88
6. Pozostałe wpływy			
II. Wydatki		10 409	15 203
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		2 741	6 862
2. Nabycie inwestycji w nieruchomości			
3. Wydatki na aktywa finansowe			200
4. Udzielone pożyczki	15	7 668	8 141
5. Pozostałe wydatki			
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-4 102	-5 728
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej			
I. Wpływy		4 650	4 845
1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych			
2. Kredyty i pożyczki	35	4 650	4 845
3. Emisja papierów wartościowych			
4. Pozostałe wpływy			

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

II. Wydatki		8 095	6 291
1. Dywidendy wypłacone	8	1 296	1 296
2. Spłaty kredytów i pożyczek		3 500	1 600
3. Wykup dłużnych papierów wartościowych		0	0
4. Odsetki		908	1 025
5. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		2 391	2 370
6. Pozostałe wydatki			
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-3 445	-1 446
D. Przepływy pieniężne netto, razem		3 962	243
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		3 962	210
- w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych od walut obcych			-33
F. Środki pieniężne na początek okresu		1 305	1 095
G. Środki pieniężne na koniec okresu		5 267	1 305

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r.   **E. Longin Wons**   **Prezes Zarządu**   .....

27.04.2018 r.   **Maciej Michalik**   **Wiceprezes Zarządu**   .....

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r.   **Urszula Niedźwiedz**   **Główny Księgowy** .....

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

I. Dane jednostki

Nazwa:	FABRYKA OBRABIAREK „RAFAMET” S.A. („RAFAMET S.A.”)
Forma prawna:	Spółka Akcyjna
Siedziba:	47-420 Kuźnia Raciborska ul. Staszica 1
Podstawowy przedmiot działalności:	
Organ prowadzący rejestr:	Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS
Numer statystyczny REGON:	271577318
Numer KRS:	0000069588

Podstawowym przedmiotem działalności RAFAMET S.A. jest:

- produkcja obrabiarek i narzędzi mechanicznych
- działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji obrabiarek i narzędzi mechanicznych do obróbki metalu,
- obróbka mechaniczna elementów metalowych.

II. Czas trwania Jednostki

Czas trwania działalności RAFAMET S.A. jest nieoznaczony. Spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Fabryka Obrabiarek RAFAMET, na mocy aktu notarialnego z dnia 22 maja 1992 r. (Rep. A nr 5815/92).

III. Okresy prezentowane

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zawiera dane na dzień 31.12.2017 r. dla sprawozdania z sytuacji finansowej oraz za okres od 1.01.2017 r. do 31.12.2017 r. dla rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31.12.2016 r. dla sprawozdania z sytuacji finansowej oraz za okres od 1.01.2016 r. do 31.12.2016 r. dla rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

IV. Skład organów Jednostki według stanu na dzień 31.12.2017 r.

Zarząd:

Prezes Zarządu	- Emanuel Longin Wons
Wiceprezes Zarządu	- Maciej Michalik

Zmiany w składzie Zarządu Spółki:

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu Spółki nie zmienił się.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Rada Nadzorcza:

Janusz Paruzel	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Piotr Regulski	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Aleksander Gaczek	Członek Rady Nadzorczej
Michał Rogatko	Członek Rady Nadzorczej
Michał Tatarek	Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki:

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31.12. 2017 roku nie nastąpiła zmiana w składzie Rady Nadzorczej.

V. Biegli rewidenci

UHY ECA Audyt Sp. z o.o. Sp. k.
ul. Moniuszki 50
31-523 Kraków

VI. Banki

PKO BP S.A.
HSBC Bank Polska S.A.
Raiffaisen Bank Polska S.A. O/Katowice
mBank S.A. O/Rybnik

VII. Notowania na rynku regulowanym

1. Informacje ogólne:

Gielda:	Gielda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. ul. Książęca 4 00-498 Warszawa
Symbol na GPW:	RAF
Sektor na GPW:	Przemysł elektromaszynowy

2. System depozytowo – rozliczeniowy:	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) ul. Książęca 4 00-498 Warszawa
--	--

3. Kontakty z inwestorami:	RAFAMET S.A. 47-420 Kuźnia Raciborska ul. Staszica 1
-----------------------------------	---

Biuro Zarządu e-mail: ir@rafamet.com

VIII. Znaczący Akcjonariusze:

Według stanu na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania tj. na dzień 27.04.2018 roku. akcjonariuszami posiadającymi ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy są:

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Akcjonariusze	Liczba akcji	Wartość akcji	Udział w kapitale zakładowym %	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Warszawa	2 042 214	20 422 140	47,29%	2 042 214	47,29%
Krzysztof Jędrzejewski	283 773	2 837 730	6,57%	283 773	6,57%
SEZAM IX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (701.423 akcji posiada „KW” sp. z o.o. – PROMAC spółka komandytowo – akcyjna)	1 131 423	11 314 230	26,20%	1 131 423	26,20%
Michał Tatarek z podmiotami powiązanymi	261 000	2 610 000	6,04%	261 000	6,04%

IX. Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych i stowarzyszonych:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31.12. 2017 r.	31.12. 2016 r.
ODLEWNIA RAFAMET sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Produkcja i sprzedaż odlewów żeliwnych i modeli odlewniczych, usługi w zakresie obróbki	100%	100%
RAFAMET SERVICE & TRADE sp. z o. o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Usługi przemysłowe, serwis pogwarancyjny, usługi projektowo-konstrukcyjne	100%	100%
POREBA 1798 Machine Tools – sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Sprzedaż obrabiarek	100%	100%
OOO „STANRUS-RAFAMET”	Moskwa	Pośrednictwo handlowe	50%	50%
Hebei Rafamet Machinery Co., LTD	Chiny	Montaż urządzeń mechanicznych i elektrycznych oraz wyposażenia pomiarowego, produkcja, sprzedaż i usługi posprzedażne, badania i rozwój technologii urządzeń mechanicznych i elektrycznych, doradztwo techniczne, usługi techniczne, a także sprzedaż, wywóz i przywóz wszelkiego rodzaju towarów i technologii.	50%	-

Na dzień 31.12. 2017 r. oraz na dzień 31.12.2016 r. udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

Dnia 22.11.2017 roku pomiędzy RAFAMET S.A. z siedzibą w Kuźni Raciborskiej ul. Staszica 1 a spółką Hebei K.N.T. Technology Development Co.,Ltd z siedzibą w Chinach, została podpisana umowa spółki joint venture pod nazwą

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Hebei Rafamet Machinery Co., LTD. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 3 mln CNY tj. 1.630.500 PLN według kursu z dnia objęcia. Każdy z udziałowców objął 50% kapitału zakładowego. Wartość objętych udziałów przez RAFAMET S.A. w utworzonej spółce wynosi 815.250 zł i zostanie pokryta do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Przedmiotem działalności Spółki jest montaż urządzeń mechanicznych i elektrycznych oraz wyposażenia pomiarowego, produkcja, sprzedaż i usługi posprzedażne, badania i rozwój technologii urządzeń mechanicznych i elektrycznych, doradztwo techniczne, usługi techniczne, a także sprzedaż, wywóz i przywóz wszelkiego rodzaju towarów i technologii.

X. Oświadczenie Zarządu

Zarząd Spółki oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy oraz że roczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Spółki, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Zarząd RAFAMET S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący tego badania, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego. Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd zasadami ładu korporacyjnego, biegły rewident został wybrany przez Radę Nadzorczą w dniu 27.06.2017 r. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru, mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta.

XI. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd oraz ogłoszone do publikacji w dniu 27.04.2018 r.

Po publikacji sprawozdania finansowego właściciele jednostki ani Zarząd jednostki nie mają prawa do wprowadzania zmian w sprawozdaniu finansowym.

XII. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

Spółka zastosowała MSSF według stanu obowiązującego na dzień 31 grudnia 2017 roku.

W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności RAFAMET S.A. jako jednostki dominującej w Grupie kapitałowej niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym na dzień 31.12.2017 r.

Sprawozdania te będą dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.rafamet.pl /strefa inwestora/

XIII. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej i porównywalność sprawozdań finansowych

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli 31.12.2017 r. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego za 2017 r. oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

---

okresu sprawozdawczego. Jednocześnie w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

XIV. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

a) Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu dokonania osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingowych, w których Spółka występuje jako leasingobiorca

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

b) Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się przeglądu wartości netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Ocenie podlega również zasadność kontynuacji ustalonego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test na utratę wartości przeprowadzany jest corocznie, oraz dodatkowo, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów (lub grupy aktywów), wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tytułu utraty wartości jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów ujmowany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Kwoty ujętych odpisów aktualizujących ulegają odwróceniu w przypadku ustąpienia przyczyn uzasadniających ich utworzenie. Wartość netto składnika aktywów (lub grupy aktywów) zwiększana jest do nowej wyszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich latach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w przychodach, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie utraty wartości odnoszone jest na kapitał z aktualizacji wyceny. Utworzone odpisy obciążają pozostałe koszty operacyjne, z kolei rozwiązanie odpisów zwiększa pozostałe przychody operacyjne.

Wycena rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 40.

Wycena rezerw na naprawy gwarancyjne oraz rozliczeń międzyokresowych biernych z tytułu premii oraz niewykorzystanych urlopów opiera się na szacunkach Zarządu. Kwoty utworzonych rezerw odzwierciedlają najbardziej właściwy szacunek wydatków pieniężnych niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Ujmowanie przychodów

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji poniesionych kosztów do całości kosztów niezbędnych do wykonania kontraktu. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Spółki, kwota przychodu zostałaaby zmniejszona o około 4.692 tys. zł.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

XV. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem: instrumentów finansowych wycenionych według wartości godziwej, której zmiana ujmowana jest w rachunku zysków i strat, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały wycenione według wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN .

Istotne zasady rachunkowości

Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

- Poziom 3 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na każdy dzień bilansowy :

- a) pozycje pieniężne w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu zakupu dewiz banku prowadzącego rachunek podstawowy w przypadku należności lub kursu sprzedaży banku w przypadku zobowiązań,
- b) niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji,
- c) niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w czasie ustalania wartości godziwej.

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu wykazywania pozycji pieniężnych w sprawozdaniu finansowym po kursach innych niż te, w których zostały po raz pierwszy ujęte w danym okresie, lub w których wykazywano je w poprzednich sprawozdaniach finansowych, ujmowane są jako przychód lub koszt w okresie, w którym powstają. W przychodach finansowych wykazywana jest nadwyżka zysków kursowych nad stratami kursowymi, a w kosztach finansowych nadwyżka strat kursowych nad zyskami kursowymi środków pieniężnych.

Zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od należności z tytułu dostaw i usług ujmowane są w przychodach ze sprzedaży a zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw i usług w koszcie wytworzenia.

Jako kurs zamknięcia danej waluty stosowany dla celów wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych, Spółka przyjmuje kursy kupna i sprzedaży na dzień bilansowy stosowane i ogłoszone przez bank, z którego usług korzysta.

Rzeczowe aktywa trwale

Rzeczowe aktywa trwale wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Cena nabycia rzeczowych aktywów trwałych przekazanych przez klientów jest ustalana w wysokości ich wartości godziwej na dzień objęcia kontroli.

Środki trwale w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

<i>Typ</i>	<i>Okres</i>
Budynki i budowle	8-30 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2-15 lat
Urządzenia biurowe	5 lat
Środki transportu	5 lat
Komputery	5 lat

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, i w razie konieczności – koryguje z efektem od stycznia następnego roku.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwale sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Spółka stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwale* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

Wartości niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od stycznia następnego roku.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Dokumentacja	Znak towarowy
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	5 lat	4 lat	15 lat	15 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Amortyzowane przez okres 5 lat.	5 lat metodą liniową	5 lat metodą liniową	15 lat metodą liniową	15 lat metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczny w przypadku składników nie oddanych jeszcze do użytkowania oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są kalkulowane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

---

saldą zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów jednostki podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, aktywów niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

Jednostkami zależnymi są takie podmioty, które Spółka kontroluje.

Sprawowanie kontroli przez Spółkę ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy Spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy lub Zgromadzeniach Wspólników.

Jednostkami stowarzyszonymi są takie jednostki, na które Spółka wywiera znaczący wpływ, niebędące jednostkami zależnymi ani udziałami we wspólnych przedsięwzięciach Spółki. Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji z zakresu polityki finansowej i operacyjnej prowadzonej działalności gospodarczej; nie oznacza ona jednak sprawowania kontroli bądź współkontroli nad tą polityką.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontroli. Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który występuje tylko wówczas, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne dotyczące tej działalności wymagają jednomysłnej zgody stron sprawujących współkontrolę.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
  - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
  - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
  - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,

b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody finansowe (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty finansowe (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej). Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień 31.12.2016 r. żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Spółka:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Spółka dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów *forward* jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (*forward*) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów środków pieniężnych ani zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

Materiały	• w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”;
Produkty gotowe i produkty w toku	• koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego;
Towary	• w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

---

się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu. Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych na dzień bilansowy wyceniane są po kursie kupna ustalonym dla danej waluty przez bank prowadzący rachunek bieżący Spółki.

Rozchód środków pieniężnych w walutach obcych odbywa się metodą FIFO.

Różnice kursowe powstałe w związku z wyceną na dzień bilansowy środków pieniężnych wyrażonych w walutach ujmują się następująco:

- dodatnie różnice kursowe zalicza się do przychodów finansowych,
- ujemne różnice kursowe zalicza się do kosztów finansowych.

Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień 31.12. 2016 r. żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, ubezpieczeń społecznych, podatku dochodowego od osób fizycznych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujemowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujemowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujemowane jako koszty finansowe.

Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujemowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Spółka rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach kosztów ogólnego zarządu na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia)
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

Skutki obniżenia wieku emerytalnego w kalkulacji rezerw traktowane są jako element wyceny wpływający na rachunek zysków i strat.

Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne.

Przychody

Przychody są ujemowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujemowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Spółka stosuje zapisy MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” w odniesieniu do kontraktów handlowych związanych z podstawową działalnością operacyjną Spółki, których przedmiotem jest budowa obrabiarek zaawansowanych w wykonaniu w istotnym zakresie.

W przypadku, gdy wynik kontraktu może być wiarygodnie oszacowany, przychody i koszty są rozpoznawane w odniesieniu do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu na dzień bilansowy. Stopień zaawansowania mierzony jest zwykle jako proporcja kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do całości szacowanych kosztów kontraktu według sporządzonych kalkulacji. W przypadku natomiast gdy stopień zaawansowania nie zakończonej usługi nie jest możliwy do ustalenia w sposób wiarygodny na dzień bilansowy, to przychód z wykonania usługi ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych od kosztów, których pokrycie przez zamawiającego w przyszłości jest prawdopodobne.

Koszty związane z kontraktem rozpoznawane są jako koszty okresu w jakim zostały poniesione.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, że koszty kontraktu przekroczą przychody, spodziewana strata na kontrakcie jest natychmiast rozpoznawana i ujmowana jako koszt.

Aktualizacji kosztów i przychodów na kontrakcie dokonuje się zawsze w przypadku istotnych zmian finansowych realizacji kontraktu, ale nie rzadziej niż raz na kwartał.

Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu, po odliczeniu przychodów które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Prawidłowość przyjętej metody ustalania stopnia zaawansowania wykonania usługi oraz przewidywanych całkowitych kosztów i przychodów z realizacji usługi jest weryfikowana przez Spółkę najpóźniej na dzień bilansowy. Ewentualne korekty wynikające z weryfikacji wpłyną na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym ich dokonano.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji.

Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

---

odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Spółki oraz walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej). Dane finansowe zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały zaokrąglone do pełnych tysięcy złotych. Z tego powodu w niektórych przedstawionych w sprawozdaniu tabelach suma kwot w danej kolumnie lub wierszu może różnić się nieznacznie od wartości łącznej podanej dla danej kolumny lub wiersza.

XVI. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31.12.2016 r., z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1.01.2017 r.:

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** – zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15”** – zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Standardy i zmiany do standardów przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów i zmian do standardów, które według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

- **MSSF 9 Instrumenty Finansowe** (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe** (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- **MSSF 15 Przychody z umów z klientami** (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem** (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczone przez RMSR na czas nieokreślony,
- **MSSF 16 Leasing** (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe** (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji** (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016** (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – Zmiany do MSSF 12 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSSF 1 oraz MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki** (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej** (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe** (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- **KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego** (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą** (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach** (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017** (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Zarząd przewiduje, iż powyższe zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na kwoty wykazywane w sprawozdaniu finansowym jednostki.

Sporządzając niniejsze sprawozdanie finansowe zarząd Spółki podjął decyzję, iż żaden ze Standardów bądź interpretacji nie będzie wcześniej stosowany.

Na dzień 31.12.2017 roku dokonano ocenę wpływu nowych lub zmienionych standardów na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe obejmowała w szczególności wpływ nowych standardów MSSF 9, 15 oraz 16, których zastosowanie może wywołać zmiany w rachunkowości i sprawozdawczości Spółki w kolejnych latach.

Wpływ zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Nowy standard MSSF 9 usuwa obecnie występujące w MSR 39 kategorie instrumentów finansowych i klasyfikuje instrumenty jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez pozostałe dochody całkowite lub jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Standard wprowadza nowe podejście do szacowania utraty wartości, które bazuje na wyznaczeniu oczekiwanych strat, ponadto zawiera nowe wytyczne dotyczące rachunkowości zabezpieczeń, mające na celu uproszczenie bieżących rozwiązań oraz lepsze odzwierciedlenie zasad zarządzania ryzykiem.

Po dokonaniu oceny aktywów finansowych pod kątem ich klasyfikacji zgodnie z wymogami MSSF 9 Spółka stoi na stanowisku iż większość aktywów ujmowanych jako należności będzie nadal wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Spółka analizowała nowe podejście do szacowania utraty wartości i zdecydowała o zastosowaniu uproszczeń i rozwiązań praktycznych dopuszczonych przez MSSF 9 w tym zakresie. Wobec małej istotności oszacowanego wstępnie wpływu MSSF 9 na rachunkowość i sprawozdawczość, Spółka nie ujawnia danych na ten temat w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Wpływ zastosowania MSSF 15 „Przychody z umów z klientami na sprawozdanie finansowe”

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej.

Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później.

Spółka dokonała analizy zamówień z klientami w celu identyfikacji tych, których zapisy potencjalnie mogłyby mieć wpływ na moment rozpoznania przychodów oraz ich wysokość w danym okresie sprawozdawczym.

W oparciu o powyższe analizy, biorąc pod uwagę fakt, że moment przeniesienia kontroli nad przyrzeczonymi dobrami i usługami na klienta wskazany jest ściśle w każdej bazie dostawy stwierdzono, że:

- w większości kontraktów, moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr. W takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, wszystkie przyrządzone w umowie dobra i usługi (np., montażu, gwarancje, fundamenty, wyposażenie dodatkowe) należy traktować, jako jedno świadczenie przyrządzone w umowie i ujmować przychód jednorazowo w określonym momencie,

Na dzień 1 stycznia 2018 r. w związku z przejściem na MSSF 15 Spółka ujmie następujące korekty: w tys. zł PLN,

- zwiększenie przychodów o 87 tys. zł
- zwiększenie zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego 17 tys. zł,
- zwiększenie zysku z lat ubiegłych o 70 tys. zł.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Wpływ zastosowania MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących umów leasingu. Standard ten zniesie klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego, obowiązującą zgodnie z MSR 17 i wprowadzi jeden model do ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.

Na dzień 31.12.2017 roku Spółka dokonała analizy umów spełniających kryteria leasingu wg definicji zawartej w MSSF 16 i nie spodziewa się zwiększenia wartości aktywów oraz zobowiązań z tytułu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po zastosowaniu nowych regulacji, tj. po 1 stycznia 2019 roku. Spółka planuje przeprowadzenie dalszych analiz oraz kalkulacji w 2018 roku.

XVII. Korekty, zmiany prezentacyjne

W 2017 roku Spółka dokonała zmiany prezentacyjnej podatku odroczonego ujmowanego dotychczas per saldo na prezentację rozłączną. Korekta wynika z MSR 12 mówiącego, że rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie oddzielnie.

AKTYWA	31.12.2016 publikowane	Korekta prezentacji aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2016 przekształcone
A k t y w a			
A. Aktywa trwałe	82 631	3 297	85 928
1. Rzeczowe aktywa trwałe	61 733		61 733
2. Wartości niematerialne	3 836		3 836
3. Nieruchomości inwestycyjne	126		126
4. Udziały w jednostkach zależnych	16 904		16 904
5. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		3 297	3 297
6. Pozostałe aktywa trwałe	32		32
B. Aktywa obrotowe	91 710		91 710
1. Zapasy	7 772		7 772
2. Należności handlowe	24 062		24 062
3. Należności z tytułu kontraktów	52 028		52 028
4. Pozostałe należności	4 298		4 298
5. Należności z tytułu podatku dochodowego	0		0
6. Pożyczki krótkoterminowe	2 157		2 157
7. Pozostałe aktywa finansowe	0		0
8. Rozliczenia międzyokresowe	88		88
9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 305		1 305
A k t y w a r a z e m	174 341	3 297	177 638
P a s y w a			
A. Kapitał własny	92 438		92 438
1. Kapitał zakładowy	43 187		43 187
2. Kapitał zapasowy	34 451		34 451
3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	13 034		13 034
4. Zyski/straty aktuarialne	-920		-920
5. Zyski zatrzymane	0		0
6. Zysk (strata) netto	2 686		2 686
B. Zobowiązania długoterminowe	22 691	3 297	25 988
1. Kredyty i pożyczki	8 000		8 000
2. Zobowiązania finansowe	3 965		3 965
3. Inne zobowiązania długoterminowe	321		321
4. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 559	3 297	6 856
5. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	6 846		6 846
C. Zobowiązania krótkoterminowe	59 212		59 212
1. Kredyty i pożyczki	11 738		11 738

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

---

2. Zobowiązania finansowe	2 205		2 205
3. Zobowiązania handlowe	16 865		16 865
4. Zaliczki z tytułu kontraktów	18 037		18 037
5. Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	1 698		1 698
6. Zobowiązania pozostałe	3 674		3 674
7. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	609		609
8. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	2 037		2 037
9. Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	2 349		2 349
P a s y w a r a z e m	174 341	3 297	177 638

DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Przychody ze sprzedaży Spółki prezentują się następująco:

Przychody ze sprzedaży	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Sprzedaż produktów i usług	77 365	79 439
Sprzedaż towarów i materiałów	4 046	2 336
w tym :		
- zrealizowane różnice kursowe od należności z tytułu dostaw	(367)	247
- różnice kursowe dotyczące wyceny należności z tytułu dostaw	(1 068)	(228)
SUMA przychodów ze sprzedaży	81 411	81 775

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI – BRANŻOWE I GEOGRAFICZNE

Segmenty operacyjne

Segment operacyjny działalności jest to dający się wyodrębnić obszar działalności gospodarczej Spółki zajmujący się produkcją wyrobów lub świadczeniem usług (segment branżowy) lub działający w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny), z działalnością którego jest związane ryzyko charakterystyczne dla danego obszaru działalności Spółki.

Podstawowy wzór sprawozdawczości dla celów zarządczych oparty jest na segmentach branżowych, a uzupełniający na segmentach geograficznych. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem odbywają się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Zostały wydzielone następujące segmenty branżowe:

- produkcja obrabiarek,
- części i zespoły do maszyn,
- remonty,
- pozostałe usługi.

Uzupełniającym segmentem sprawozdawczym jest segment geograficzny określany na podstawie lokalizacji rynków zbytu. Wydzielone zostały segmenty:

- rynek krajowy (Polska),
- zagranica.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności.

Przychody segmentu

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami Spółki, które są wykazywane w rachunku zysków i strat Spółki i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu. Do przychodów segmentu nie zalicza się:

- a) przychodów finansowych,
- b) pozostałych przychodów operacyjnych.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Koszty segmentu

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami Spółki, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- a) kosztów finansowych,
- b) pozostałych kosztów operacyjnych,
- c) obciążeń z tytułu podatku dochodowego,
- d) kosztów, które dotyczą Spółki jako całości.

Jednakże niekiedy koszty występujące na poziomie Spółki ponoszone są na rzecz segmentu. Takie koszty stanowią koszty segmentu, jeżeli dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Spółka zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

W bieżącym roku ani w roku ubiegłym nie miały miejsca żadne transakcje sprzedaży między segmentami.

Zasady zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Spółki.

Zysk segmentu to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów ogólnozakładowych, przychodów i kosztów finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Żaden z segmentów operacyjnych Spółki nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej, które w pewnym zakresie, jak wyjaśniono w tabeli poniżej, są mierzone inaczej niż zysk lub strata na działalności operacyjnej w sprawozdaniu finansowym. Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Zarząd nie monitoruje aktywów i zobowiązań z poziomu poszczególnych segmentów sprawozdawczych.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Informacje o poszczególnych segmentach branżowych występujących w 2017 r.

Rodzaj asortymentu		Obrabiarki	Remonty	Części zamienne	Pozostałe	Koszty nieprzypisane	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	Sprzedaż na zewnątrz	64 478	2 887	2 540	11 506	0	81 411
Koszty segmentu	Koszty sprzedaży zewnętrznej	53 322	2 454	1 993	7 597	0	65 366
Koszty nieprzypisane/ ogólne						14 980	14 980
Zysk/ (strata) segmentu		11 156	433	547	3 909	-14 980	1 065
Pozostałe przychody operacyjne						1 767	1 767
Pozostałe koszty operacyjne						169	169
Przychody finansowe						239	239
Koszty finansowe						1 509	1 509
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		11 156	433	547	3 909	-14 652	1 393
Podatek dochodowy						313	313
Zysk/ (strata) netto		11 156	433	547	3 909	-14 965	1 080

Informacje o poszczególnych segmentach branżowych występujących w 2016 r.

Rodzaj asortymentu		Obrabiarki	Remonty	Części zamienne	Pozostałe	Koszty nieprzypisane	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	Sprzedaż na zewnątrz	66 733	3 320	1 939	9 783	0	81 775
Koszty segmentu	Koszty sprzedaży zewnętrznej	53 116	2 062	1 180	7 725	0	64 083
Koszty nieprzypisane/ ogólne						14 536	14 536
Zysk/ (strata) segmentu		13 617	1 258	759	2 058	-14 536	3 156
Pozostałe przychody operacyjne						1 549	1 549
Pozostałe koszty operacyjne						183	183
Przychody finansowe						364	364
Koszty finansowe						1 610	1 610
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		13 617	1 258	759	2 058	-14 416	3 276
Podatek dochodowy						590	590
Zysk/ (strata) netto		13 617	1 258	759	2 058	-15 006	2 686

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Segmenty geograficzne

Segmenty	01-12.2017 r.		01-12.2016 r.	
	Ogółem	Ze sprzedaży eksportowej	Ogółem	Ze sprzedaży eksportowej
Obrabiarki	64 478	56 611	66 733	66 729
Części i zespoły do maszyn	2 540	1 288	1 939	1 336
Remonty	2 887	631	3 320	670
Pozostałe	11 506	5 344	9 783	2 450
Ogółem	81 411	63 874	81 775	71 185

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

	01-12.2017 r.		01-12.2016 r.	
	W PLN	w %	w PLN	w %
Kraj	17 537	21,5	10 590	13,0
Eksport	63 874	78,5	71 185	87,0
Razem	81 411	100,0	81 775	100,0

W bieżącym oraz poprzednim roku obrotowym nie wystąpiły przychody związane z pojedynczym odbiorcą, które przekraczają 10% ogółu przychodów.

Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Spółka stosuje zapisy MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” w odniesieniu do kontraktów handlowych związanych z budową obrabiarek. Przychody dotyczące tych kontraktów są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów na dzień 31.12.2017 r., jak również kwoty należne od klientów za zakontraktowane prace oraz kwoty należne klientom za zakontraktowane prace.

Umowy o usługę budowlaną	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Przychody z tytułu realizowanych kontraktów	66 688	68 943
Poniesione koszty z tytułu realizowanych kontraktów (tkw)	46 919	51 531
	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Należności z tytułu kontraktów na dzień bilansowy	30 643	52 028
Zaliczki otrzymane z tytułu kontraktu na dzień bilansowy	12 559	18 037
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	2 288	1 698

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 2. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Amortyzacja	5 834	5 793
Zużycie materiałów i energii	34 757	33 451
w tym :		
- zrealizowane różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw	-33	50
- różnice kursowe dotyczące wyceny zobowiązań z tytułu dostaw	-327	263
Usługi obce	10 793	10 633
Podatki i opłaty	1 330	1 223
Wynagrodzenia	21 480	19 258
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 933	4 565
Pozostałe koszty rodzajowe	3 174	2 652
Suma kosztów według rodzaju	82 301	77 575
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych (wzrost wielkość dodatnia, zmniejszenie wielkość ujemna)	3 419	-1 363
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	-2 241	-2 476
Koszty sprzedaży	4 596	3 653
Koszty ogólnego zarządu	14 980	14 536
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	57 065	58 273
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	3 705	2 157
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	60 770	60 430

KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Wynagrodzenia	21 480	19 258
Koszty ubezpieczeń społecznych	3 898	3 562
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	1 035	1 003
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	26 413	23 823
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	17 767	16 180
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	8 646	7 643

KOSZTY AMORTYZACJI UJĘTE W ZYSKU

	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych	4 828	4 877
Amortyzacja aktywów niematerialnych	465	478
	<u>5 293</u>	<u>5 355</u>
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych		
Amortyzacja aktywów niematerialnych		
	<u></u>	<u></u>
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	316	201
Amortyzacja aktywów niematerialnych	225	237
	<u>541</u>	<u>438</u>

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 3. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	78	182
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	59	1 316
Przychody ze sprzedaży odpadów	4	2
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		6
Przedawnienie, umorzenie zobowiązań	673	
Nadwyżki inwentaryzacyjne		40
Obniżenie wartości przeszacowanych dostaw z lat ubiegłych	879	
Zakończenie umowy leasingu		1
Pozostałe (suma pozycji nieistotnych)	74	2
RAZEM	1 767	1 549

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Odpis aktualizujący wartość należności	18	13
Darowizny	60	30
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	9	
Koszty sądowe		9
Kary i odszkodowania	13	101
Umorzenie, przedawnienie należności	3	
Pozostałe (suma pozycji nieistotnych)	66	30
RAZEM	169	183

Nota 4. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

PRZYCHODY FINANSOWE	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Przychody z tytułu odsetek od kontrahentów	4	149
Przychody z tytułu udzielonych pożyczek	67	88
Przychody z tytułu odsetek od lokat bankowych	1	-
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych z tytułu wyceny zobowiązań leasingowych	138	-
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych na środkach pieniężnych	-	-
Przychody z tytułu prowizji od udzielonych poręczeń	29	64
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności		50
Pozostałe (suma pozycji nieistotnych)		13
RAZEM	239	364

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

KOSZTY FINANSOWE	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Odsetki i prowizje od kredytów	770	804
Odsetki od zobowiązań handlowych i budżetowych	22	34
Część odsetkowa od leasingu	139	222
Odpisy aktualizujące naliczone odsetki	4	-
Ujemne różnice kursowe od wyceny zobowiązań leasingowych		72
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych na środkach pieniężnych	274	104
Koszty z tytułu prowizji od udzielonych gwarancji	300	374
Pozostałe (suma pozycji nieistotnych)	-	-
RAZEM	1 509	1 610

Nota 5. PODATEK DOCHODOWY DOTYCZACY DZIAŁANOSCI KONTYNUOWANEJ

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31.12.2017 r. i 31.12.2016 r. przedstawiają się następująco:

PODATEK DOCHODOWY	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Bieżący podatek dochodowy	1 476	1 024
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	1 476	1 024
Odroczony podatek dochodowy	(1 163)	(434)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(1 163)	(434)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	313	590
Podatek dochodowy odniesiony w pozostałe całkowite dochody:	-31	-31
Odroczony podatek dochodowy od zysków (strat) aktuarialnych	-31	-31

Podatek odroczony wykazany w rachunku zysków i strat oraz w pozostałych całkowitych dochodach stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31.12.2017 r. i 31.12.2016 r. przedstawia się następująco:

	01-12.2017	01-12.2016
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	1 393	3 276
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	-	-
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem	1 393	3 276
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	265	622

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	215	52
- zapłacone kary	2	19
- darowizny	11	
- PFRON	22	
- pozostałe	180	33
Przychody trwale nie będące podstawą do opodatkowania	(167)	(84)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej (18%) (2015: 23%)	265	590
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w zysku lub stracie	313	590
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	-	-

5.1 Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
BIEŻĄCE AKTYWA PODATKOWE		
Należny zwrot podatku	20	-
BIEŻĄCE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWE		
Podatek dochodowy do zapłaty		609

Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	
	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>		
Różnica między wartością bilansową i podatkową środków trwałych	4 394	4 446
Wynik wyceny realizowanych kontraktów	1 120	2 378
Pozostałe	28	32
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 542	6 856
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>		
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	2 580	2 112
Niewypłacone wynagrodzenia i składki ZUS	141	126
Odpisy aktualizujące należności	75	85
Rezerwy na koszty	91	220
Zobowiązanie z tytułu wyceny kontraktów	257	323
Niezapłacone w terminie zobowiązania	0	0
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania		198
Pozostałe	33	233
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 177	3 297

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 177	3 297
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 542	6 856
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	(2 365)	(3 559)

Nota 6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2017 r. i 31.12.2016 r. Spółka nie zaniechała żadnej działalności.

Nota 7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu. Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję nie jest obliczany ponieważ nie ma instrumentów rozwodniających.

Nota 8. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

W dniu 26.06.2017 r. Walne Zgromadzenie RAFAMET S.A. podjęło uchwałę o podziale zysku za rok 2016 i wypłacie dywidendy. Na wypłatę dywidendy przeznaczono kwotę 1.295.610,30 zł, tj. 0,30 zł na jedną akcję płatne w dwóch ratach. Dzień dywidendy wyznaczono na 16.08.2017 r. Termin wypłaty dywidendy ustalono na dzień 30.08.2017 r. dla kwoty 647.805,15 zł tj. 0,15 zł na jedną akcję oraz na dzień 30.11.2017 r. dla kwoty 647.805,15 zł tj. 0,15 zł na jedną akcję. Dywidendą objęte są wszystkie akcje Spółki, tj. 4.318.701 szt.

RAFAMET S.A. wypłacił w 2016 roku dywidendę z zysku za 2015 rok w wysokości 1.296 tys. zł, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia RAFAMET S.A. z dnia 31.05.2016 roku w dwóch terminach. Dnia 20.07.2016 roku wypłacono 648 tys. zł (0,15 zł na jedną akcję) oraz 18.11.2016 roku wypłacono 648 tys. zł (0,15 zł na jedną akcję). Na jedną akcję przypadała kwota 0,30 zł. Dywidendą objęto wszystkie akcje Spółki, tj. 4.318.701 szt. akcji według stanu na dzień 30.06.2016 roku. Wszystkie akcje Spółki są akcjami zwykłymi na okaziciela.

Nota 9. PROPOZYCJA PODZIAŁU ZYSKU/ POKRYCIA STRATY Z LAT UBIEGŁYCH

Raportem bieżącym z dnia 31.01.2018 roku Zarząd RAFAMET S.A. poinformował że będzie rekomendować przeznaczenie zysku netto za 2017 r. na dywidendę w wysokości 0,24 zł na jedną akcję. Zwraca się uwagę, iż istnieje ograniczenie wynikające z umowy kredytowej z bankiem PKO BP S.A, o której mowa w nocie nr 34 KREDYTY, zobowiązującej Zarząd Spółki do nierekomendowania WZA wypłaty dywidendy w wysokości przekraczającej 50% zysku netto za rok obrotowy, za który zysk podlega podziałowi.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Zmiany Rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.-31.12.2017 r.

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 01.01.2017 r.	690	23 947	67 553	1 209	2 694	4 635	100 728
Zwiększenie w okresie 01.-12.2017 r.	0		226	890	7	2 121	3 244
- zakupy	0		226	126	7	2 121	2 480
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie							
- środki trwałe poza terenem spółką							
- ujawnione śr. trwałe							
.- leasing finansowy				764			764
Zmniejszenie w okresie 01.-12.2017 r.			680	331			1 011
- sprzedaż i likwidacja			680	331			1 011
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie							
Wartość brutto na dzień 31.12.2017 r.	690	23 947	67 099	1 768	2 701	6 756	102 961
Umorzenie na dzień 01.01.2017 r.	94	3 738	32 858	833	1 472		38 995
Amortyzacja za okres 01.-12.2017 r.		614	4 113	173	239		5 139
Zmniejszenie z tytułu:			605	331			936
- sprzedaży i likwidacja			605	331			936
Umorzenie na dzień 31.12.2017 r.	94	4 352	36 366	675	1 711		43 198
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 01.01.2017 r.							
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 31.12.2017 r.							
Wartość netto na dzień 31.12.2017 r.	596	19 595	30 733	1 093	990	6 756	59 763

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiany Rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.-31.12.2016 r.

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 01.01.2016 r.	690	23 827	67 035	1 212	2 124	2 764	97 652
Zwiększenie w okresie 01.-12.2016 r.	0	126	909		779	2 273	4 087
- zakupy	0	70	646		435	2 273	3 424
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie		56	223		123		402
- środki trwałe poza terenem spółką					221		221
- ujawnione śr. trwałe			40				40
Zmniejszenie w okresie 01.-12.2016 r.		6	391	3	209	402	1 011
- sprzedaż i likwidacja		6	391	3	209		609
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie						402	402
Wartość brutto na dzień 31.12.2016 r.	690	23 947	67 553	1 209	2 694	4 635	100 728
Umorzenie na dzień 01.01.2016 r.	94	3 120	29 096	673	1 478		34 461
Amortyzacja za okres 01.-12.2016 r.		620	4 085	164	203		5 072
Zmniejszenie z tytułu:		2	323	4	209		538
- sprzedaży i likwidacja		2	323	4	209		538
Umorzenie na dzień 31.12.2016 r.	94	3 738	32 858	833	1 472		38 995
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 01.01.2016 r.							
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 31.12.2016 r.							
Wartość netto na dzień 31.12.2016 r.	596	20 209	34 695	376	1 222	4 635	61 733

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Struktura własności

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE BILANSOWE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA) - wartość netto	Własne	Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	Grunty użytkowane wieczystcie	RAZEM
na dzień 31.12.2017 r.	48 667	10 500	596	59 763
na dzień 31.12.2016 r.	50 579	10 558	596	61 733

Do największych realizowanych inwestycji w toku należą:

Nazwa zadania	Wartość na 31.12.2017 r.	Wartość na 31.12.2016 r.
Budowa maszyn i urządzeń	6 756	4 635
RAZEM	6 756	4 635

W 2017 oraz w roku poprzednim największą realizowaną inwestycją w toku jest budowa wiertarko-frezarki WFA 3-200 CNC na którą nakłady na dzień 31.12.2017 r. wyniosły 5.746 tys. zł, oddanie inwestycji przesunięto na I kwartał 2018 roku.

Na dzień 31.12.2017 r. nieruchomości wpisane do ksiąg wieczystych KW 27489, KW 37404, KW 37416, KW 37417, KW 37418 oraz KW 55444 obciążone są hipoteką do sumy 32.400 tys. zł.

Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe	31.12.2017 r.			31.12.2016 r.		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Maszyny i urządzenia	8 600	1 645	6 955	8 600	1 159	7 441
Środki transportu	1 085	270	815	321	162	159
Suwnice	3 413	683	2 730	3413	455	2 958
Razem	13 098	2 598	10 500	12 334	1 776	10 558

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31.12.2017 r. na mocy umów leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu zmalała i wynosi 10.500 tys. zł. Zmniejszenie wynika z tytułu wykonania umowy leasingu (wykupu) samochodów oraz amortyzacji. Przedmioty leasingu zostały wykupione na własność po cenie wykupu. Na dzień 31.12.2016 r. wartość bilansowa środków trwałych leasingowanych wynosiła 10.558 tys. zł.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
a) koszty prac rozwojowych	1 079	947
b) oprogramowanie, patenty, licencje	244	204
c) dokumentacja	987	1 551
d) znak towarowy	1 054	1 134
Razem	3 364	3 836

Struktura własności

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA) – wartość netto	Własne	Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	RAZEM
Na dzień 31.12.2017 r.	3 364		3 364
Na dzień 31.12.2016 r.	3 836		3 836

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2017-31.12.2017 r.

Rok zakończony dnia 31.12.2017 r.	Koszty prac rozwojowych	Patenty i licencje	Znak towarowy	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1.01.2017 r.	10 469	1 649	1 200	13 318
Nabycia	107	111		218
Wytworzenie				203
Reklasyfikacja				0
Wartość brutto na dzień 31.12.2017 r.	10 576	1 760	1 200	13 536
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2017 r.	7 971	1 445	66	9 482
Odpis amortyzacyjny za okres	539	71	80	690
Reklasyfikacja				
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017 r.	8 510	1 516	146	10 172
Wartość netto na dzień 1.01.2017 r.	2 498	204	1 134	3 836
Wartość netto na dzień 31.12.2017 r.	2 066	244	1 054	3 364

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016-31.12.2016 r.

Rok zakończony dnia 31.12.2016 r.	Koszty prac rozwojowych	Patenty i licencje	Znak towarowy	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1.01.2016 r.	8 841	1 647		10 488
Nabycia	1 425	2	1 200	2 627
Wytworzenie	203			203
Reklasyfikacja				0
Wartość brutto na dzień 31.12.2016 r.	10 469	1 649	1 200	13 318
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2016 r.	7 410	1 358		8 768
Odpis amortyzacyjny za okres	561	87	66	714
Reklasyfikacja				
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016 r.	7 971	1 445	66	9 482
Wartość netto na dzień 1.01.2016 r.	1 431	289		1 720
Wartość netto na dzień 31.12.2016 r.	2 498	204	1 134	3 836

W 2016 r. Spółka nabyła znak towarowy POREBA 1798 i prawa do jego wykorzystania na wartość 1.200 tys. zł, jak również dokumentację techniczną związaną z tym znakiem towarowym na 1.250 tys. zł.

Nota 12. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Nieruchomości inwestycyjne	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Stan na początek okresu	126	132
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
- zmiana przeznaczenia środków trwałych	-	-
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	4	6
- amortyzacji bieżącej	4	6
Stan na koniec okresu	122	126
Wartość bilansowa	122	126

Przychody z najmu nieruchomości za 2017 r. wyniosły 28,6 tys. zł. Najemca dodatkowo ponosi koszty za dostarczone media oraz inne usługi świadczone przez wynajmującego w oparciu o złożone zamówienie. Czynsz podlega corocznej waloryzacji wskaźnikiem wzrostu podatku od gruntów i nieruchomości płaconego przez wynajmującego. Koszty konserwacji, bieżące naprawy i remonty zobowiązany jest do ponoszenia zgodnie z umową najemca.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 13. UDZIAŁY W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH I WSPÓLKONTROLOWANYCH

Zmiana stanu udziałów w jednostkach zależnych	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Stan na początek okresu	16 704	16 704
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
- podwyższenie kapitału		
- nabycie udziałów	815	200
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
Stan na koniec okresu	17 719	16 904

Udziały w jednostkach zależnych (struktura walutowa)	31.12.2017	31.12.2016
a) w walucie polskiej	16 903	16 903
b) w walutach obcych	816	1
RAZEM	17 719	16 904

Dnia 22.11.2017 roku pomiędzy RAFAMET S.A. z siedzibą w Kuźni Raciborskiej ul. Staszica 1 a spółką Hebei K.N.T. Technology Development Co.,Ltd z siedzibą w Chinach, została podpisana umowa spółki joint venture pod nazwą Hebei Rafamet Machinery Co.Ltd. Każdy z udziałowców objął 50% kapitału zakładowego. Wartość objętych udziałów przez RAFAMET S.A. w utworzonej spółce wynosi 815 tys. zł i zostanie pokryta do dnia 31 grudnia 2018 roku.

W 2016 r. Spółka objęła 400 równych i niepodzielonych udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy nowo utworzonej spółki Poręba 1798 Machine Tools –Sp. z o.o. na łączną wartość 200 tys. zł.

RAFAMET S.A. posiada 50% udziałów w firmie OOO „Stanrus-RAFAMET” z siedziba w Moskwie. Wartość opłaconych w 2012 r. udziałów wynosi 5 tys. rubli. Spółka ta została powołana dla uczestnictwa w przetargach handlowych i pełni funkcje pośrednika handlowego.

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2017 r.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	16 350	
RAFAMET SERVICE & TRADE sp. z o. o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	353	
PORĘBA 1798 Machine Tools – sp. z o. o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	200	
OOO STNARUS RAFAMET w Moskwie	1	
Hebei Rafamet Machinery Co., LTD w Chinach	815	

Z uwagi na funkcjonowanie w obrocie gospodarczym firmy, która w swojej nazwie miała nazwę „Poręba”, a w przedmiocie działalności miała produkcję i dystrybucję obrabiarek marki Poręba 1798, Emitent w sierpniu 2016r. wniósł pozew przeciwko firmie Poręba Machine Tool sp. z o.o. w Gliwicach o wykreślenie nazwy spółki z rejestru sądowego z uwagi na nabycie przez RAFAMET S.A. od Syndyka upadłej Fabryki Urządzeń Mechanicznych PORĘBA

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Porębie wyłącznych praw do znaku towarowego „Poręba 1798”. W odpowiedzi na powyższe firma Poręba Machine Tool sp. z o.o. wniosła sprzeciw przeciwko rejestracji przez RAFAMET S.A. firmy Poręba 1798 Machine Tools sp. z o.o. Aktualnie sprawy są w toku, prowadzone są przez Sąd Rejonowy Wydział X Gospodarczy KRS w Gliwicach.

Niezależnie od powyższego RAFAMET S.A. w miesiącu maju 2016 r. wniósł przeciwko firmie Poręba Machine Tool sp. z o.o. w Gliwicach pozew o zaniechanie niedozwolonych działań i usunięcia ich skutków, o ochronę prawa ochronnego na znak towarowy oraz o ochronę majątkowych praw autorskich. Pozew złożony został do Sądu Okręgowego w Gliwicach, Wydział X Gospodarczy i dotyczył bezprawnego używania przez firmę Poręba Machine Tool sp. z o.o. w Gliwicach dokumentacji technicznej maszyn i znaku towarowego „Poręba 1798”, zakupionych przez RAFAMET S.A. od Syndyka upadłej Fabryki Urządzeń Mechanicznych PORĘBA Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Porębie.

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2016 r.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	16 350	
RAFAMET SERVICE & TRADE sp. z o.o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	353	
PORĘBA 1798 Machine Tools – sp. z o.o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	200	
OOO STNARUS RAFAMET w Moskwie	1	

Nota 14. AKTYWA FINANSOWE

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na dzień 31.12.2017 r. i na dzień 31.12.2016 r. spółka posiada następujące aktywa przeznaczone do sprzedaży:

Lp.	Stan na	Nazwa i siedziba Jednostki pozostalej	Wartość wg cen nabycia udziałów/ akcji	Trwała utrata wartości	Wartość bilansowa udziałów/ Akcji	% udziału w kapitale jednostki	% głosów w organie stanowiącym Spółki
I	31.12.2017 r.	x	156	-156	0	x	x
1		Mex-Holding w likwidacji sp. z o.o. Warszawa, ul. Mokotowska 49	0	0	0,00	0,05	0,05
2		Len S.A. w likwidacji Kamienna Góra, ul. Nadrzeczna 1a	156	-156	0,00	0,30	0,30
II	31.12.2016 r.	x	260	-260	0	x	x
1		Mex-Holding w likwidacji sp. z o.o. Warszawa, ul. Mokotowska 49	0	0	0,00	0,05	0,05
2		Huta Jedność S.A. w likwidacji Siemianowice Śl. ul. Stycznia 1	104	-104	0,00	0,38	0,38
3		Len S.A. w likwidacji Kamienna Góra, ul. Nadrzeczna 1a	156	-156	0,00	0,30	0,30

Akcje w/w spółek nie są notowane na giełdzie. Odpisy aktualizujące tworzy się w pełnej wysokości, w oparciu o uzyskaną informację o negatywnych wynikach finansowych tych spółek.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

W 2017 r. oraz w poprzednim roku nie nabyto ani nie sprzedano posiadanych akcji i udziałów. Wykorzystano utworzony odpis aktualizujący na wartość posiadanych akcji w Hucie Jedność S.A. w związku z zakończeniem likwidacji Spółki.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień 31.12.2016 r. nie wystąpiły aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.

Nota 15. POŻYCZKI UDZIELONE

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Pożyczki udzielone razem	3 651	2 157
Suma pożyczek, w tym:	3 651	2 157
- długoterminowe	826	-
- krótkoterminowe	2 825	2 157

Pożyczki udzielone spółce zależnej Zespół Odlewni „RAFAMET” sp. z o.o.

W 2017 r. RAFAMET S.A. udzielił pożyczek spółce zależnej Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. ogółem na wartość 7.668 tys. zł. Otrzymano spłatę pożyczek na wartość 6.174 tys. zł.

Wykaz udzielonych pożyczek spółce zależnej w okresie 01.-12.2017 r.:

Data udzielenia pożyczki	Kwota pożyczki	Efektywna stopa procentowa [%]	Termin spłaty pożyczki
02.01.2017 r.	418,3	WIBOR 1M+marża	31.08.2017
03.01.2017 r.	216,9	WIBOR 1M+marża	31.07.2017
10.01.2017 r.	93,3	WIBOR 1M+marża	31.07.2017
16.01.2017 r.	146,4	WIBOR 1M+marża	31.07.2017
23.01.2017 r.	125	WIBOR 1M+marża	30.11.2017
01.02.2017 r.	241,2	WIBOR 1M+marża	30.10.2017
02.02.2017 r.	201	WIBOR 1M+marża	30.09.2017
17.02.2017 r.	120,5	WIBOR 1M+marża	31.08.2017
27.02.2017 r.	190,9	WIBOR 1M+marża	31.08.2017
06.03.2017 r.	172,3	WIBOR 1M+marża	31.08.2017
13.03.2017 r.	114	WIBOR 1M+marża	31.08.2017
21.03.2017 r.	127	WIBOR 1M+marża	30.09.2017
27.03.2017 r.	88	WIBOR 1M+marża	31.01.2018
19.04.2017 r.	136,3	WIBOR 1M+marża	31.08.2017
24.04.2017 r.	126,5	WIBOR 1M+marża	31.10.2017
08.05.2017 r.	100	WIBOR 1M+marża	30.11.2017

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

31.05.2017 r.	500,3	WIBOR 1M+marża	31.12.2017
26.06.2017 r.	221,1	WIBOR 1M+marża	31.12.2017
04.07.2017	155,6	WIBOR 1M+marża	31.12.2017
12.07.2017	87	WIBOR 1M+marża	31.12.2017
13.07.2017	84,7	WIBOR 1M+marża	31.12.2017
17.07.2017	284,6	WIBOR 1M+marża	30.06.2018
17.07.2017	97	WIBOR 1M+marża	31.01.2018
28.07.2017	109,5	WIBOR 1M+marża	31.01.2018
02.08.2017	241,6	WIBOR 1M+marża	31.01.2018
18.08.2017	130	WIBOR 1M+marża	31.01.2018
29.08.2017	261,2	WIBOR 1M+marża	31.03.2018
04.09.2017	73,4	WIBOR 1M+marża	28.02.2018
20.09.2017	156,3	WIBOR 1M+marża	31.03.2018
26.09.2017	63,1	WIBOR 1M+marża	28.02.2018
06.10.2017	131	WIBOR 1M+marża	31.03.2018
17.10.2017	129,5	WIBOR 1M+marża	31.03.2018
25.10.2017	129	WIBOR 1M+marża	31.03.2018
31.10.2017	179,2	WIBOR 1M+marża	31.03.2018
13.11.2017	211,1	WIBOR 1M+marża	30.04.2018
23.11.2017	113,4	WIBOR 1M+marża	31.05.2018
05.12.2017	120,5	WIBOR 1M+marża	31.05.2018
12.12.2017	140,1	WIBOR 1M+marża	30.06.2018
20.12.2017	1 200,0	WIBOR 3M+marża	31.12.2020
22.12.2017	230,8	WIBOR 1M+marża	31.05.2018
RAZEM	7 667,8		

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

W 2017 r. nie udzielono zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim.

Nota 16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Pozostałe należności zasądzone i zgłoszone	352	352
RAZEM należności długoterminowe brutto	352	352
Odpisy aktualizujące wartość należności	352	352
RAZEM należności długoterminowe netto	-	-

Należności z tytułu upadłości likwidacyjnej w wysokości 352 tys. zł obejmują:

- Należności od FUM Poręba w wysokości 263 tys. zł. W związku z ogłoszeniem upadłości likwidacyjnej majątku FUM Poręba z dnia 29.05.2015 r. w/w należności zostały zgłoszone do Sądu Rejonowego w Częstochowie. Na należności utworzono w 100% odpis aktualizujący wartość.
- Należności od Fablok Chrzanów w wysokości 89 tys. zł. W związku z postępowaniem upadłościowym należności objęto w 100% odpisem aktualizującym.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Stan odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych na początek okresu	352	352
Zwiększenia, w tym:	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-
Zmniejszenia w tym:		
wykorzystanie odpisów aktualizujących		
rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych na koniec okresu	352	352

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 17. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:		
Ubezpieczenie suwnic	18	31
Opłaty serwisowe	8	1
Suma długoterminowych rozliczeń międzyokresowych	26	32

Nota 18. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Zapasy	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Materiały	2 559	1 892
Półprodukty i produkty w toku	8 959	5 880
Towary	0	
Zapasy ogółem, w tym:	11 518	7 772
- wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	-	-

Zarówno w 2017 r. jaki i w 2016 r. Spółka nie tworzyła odpisów aktualizujących wartość zapasów.

Spółka dokonuje oceny przydatności zapasów w sposób regularny. Odpis aktualizujący wartość zapasów, dokonuje się poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniający ich upłygnięcie po obniżonej wartości.

Nota 19. NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Należności handlowe	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
od jednostek powiązanych	1 972	2 283
od pozostałych jednostek	25 892	21 875
Należności z tytułu dostaw i usług brutto:	27 864	24 158
odpisy aktualizujące wartość należności	4	96
Należności z tytułu dostaw i usług netto	27 860	24 062

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Z wybranymi kontrahentami Spółka ustala termin spłaty należności indywidualnie w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych

	2017 r.	2016 r.
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	96	458
Zwiększenia, w tym:		13
dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	4	13
Zmniejszenia w tym:	96	375
wykorzystanie odpisów aktualizujących		143
rozwiązanie odpisów aktualizujących	96	232
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na koniec okresu	4	96

W 2017 r. Spółka utworzyła odpisy na należności handlowe w wysokości 4 tys. zł. Rozwiązano natomiast odpisy na należności z tytułu dostaw od odbiorcy z Nigerii z tytułu otrzymanej zapłaty.

Należności handlowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
0-90	11 437	13 514
90-180	7 421	5 799
180-360	1 337	214
powyżej 360	1 265	
Przeterminowane brutto	6 404	4 631
Należności z tytułu dostaw i usług brutto	27 864	24 158
odpis aktualizujący wartość należności	4	96
Należności z tytułu dostaw i usług netto	27 860	24 062

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Przeterminowane należności handlowe

	do 90 dni	91 - 180	181 - 360	pow. 360	RAZEM
31.12.2017 r.					
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	3 193	1 366	1 712	133	6 404
odpisy aktualizujące wartość należności				4	4
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	3 193	1 366	1 712	129	6 400
31.12.2016 r.					
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	1 156	1 069	2 267	139	4 631
odpisy aktualizujące wartość należności		93		3	96
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	1 156	976	2 267	136	4 535

Należności przeterminowane, ale nie uznane za nieściągalne nie objęto odpisem.

Nota 20. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KONTRAKTÓW

Należności z tytułu kontraktów	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
od jednostek powiązanych	2 328	1 032
od pozostałych jednostek	28 315	50 996
Należności z tytułu kontraktów brutto:	30 643	52 028
odpisy aktualizujące wartość należności		
Należności z tytułu kontraktów netto	30 643	52 028

Nota 21. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
należności pozostałe od jednostek powiązanych	284	18
- z tytułu zaliczek	284	18
należności pozostałe od jednostek innych	4 559	4 280
należności z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń oraz z tytułu podatku dochodowego	3 296	2 902
zaliczki na dostawy	934	811
pozostałe należności*	310	567
należności na drodze sądowej	19	
Pozostałe należności (brutto)	4 843	4 298
odpisy aktualizujące należności	37	0
Pozostałe należności (netto)	4 806	4 298

*pozostałe należności na dzień 31.12.2017 wynoszą 310 tys. zł i stanowią głównie wartość wpłaconych wadium wynoszących 249 tys. zł.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Struktura walutowa należności krótkoterminowych

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
w walucie polskiej	37 421	60 096
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	25 929	20 388
waluta – EUR	5 712	3 003
przeliczone na PLN	23 164	12 872
waluta – USD	22	75
przeliczone na PLN	76	306
waluta – CZK	119	45 177
przeliczone na PLN	19	7 210
waluta – AUD	1 010	-
pozostałe waluty przeliczone na PLN	2 670	-
Należności krótkoterminowe brutto	63 350	80 484

Nota 22. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

Na dzień 31.12.2017 r. i 31.12.2016r. Spółka nie posiadała pozostałych aktywów finansowych, w tym nie była stroną otwartych kontraktów walutowych.

Nota 23. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:		
Provizje dotyczące maszyn w produkcji w toku	123	
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	86	68
Opłaty serwisowe , wdrożenie programu, opłaty internetowe	57	13
Modele rozliczane w czasie	30	
Dokumentacja rozliczana w czasie	22	
Pozostałe	17	7
Suma krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych	335	88

Nota 24. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Środki pieniężne w banku i w kasie	5 267	1 305
Lokaty krótkoterminowe		
RAZEM	5 267	1 305

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31.12. 2017 r. wynosi 5.267 tys. zł. (31.12.2016 r.: 1.305 tys. zł).

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Struktura walutowa środków pieniężnych

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
w walucie polskiej	155	158
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	5 112	1 147
waluta – EUR	1 221	227
przeliczone na PLN	4 952	973
waluta – USD	46	40
przeliczone na PLN	155	162
waluta – CZK	17	8
przeliczone na PLN	3	1
waluta – AUD	1	3
przeliczone na PLN	2	11

Nota 25. PRZYCZYNY WYSTĘPOWANIA RÓŻNIC POMIĘDZY ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	rok zakończony 31.12.2017 r.	rok zakończony 31.12.2016 r.
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-8 878	16 573
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	42	346
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz wyceny instrumentów finansowych	1 628	2 297
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	609	-609
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia udziałów	-815	
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych/ rachunku przepływów pieniężnych	-7 414	18 607
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych	-82	-1 475
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne odniesiona bezpośrednio na kapitał	163	162
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych/ rachunku przepływów pieniężnych	81	-1 315

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 26. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Na dzień 31.12.2017 r. oraz 31.12. 2016 r., Spółka nie posiadała aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Nota 27. AKTYWA WARUNKOWE

Na dzień 31.12.2017 r. oraz 31.12.2016 r. Spółka nie posiadała istotnych aktywów warunkowych.

Nota 28. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Seria/emisja Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji w szt.	Wartość jednostkowa w zł.	Wartość Serii/emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A,B,C,D/ zwykłe na okaziciela	brak	1 363 290	10	13 633	Wpłata	01.07.1992
E/ zwykłe na okaziciela	brak	76 277	10	763	Wpłata	21.07.1994
F/ zwykłe na okaziciela	brak	2 879 134	10	28 791	Wpłata	21.12.2007
Razem liczba sztuk akcji		4 318 701				
Razem kapitał zakładowy				43 187		

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału. W trakcie bieżącego i poprzedniego roku obrotowego nie było zmian w kapitale zakładowym Spółki. Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 10,00 PLN i zostały w pełni opłacone.

Nota 29. KAPITAŁ ZAPASOWY

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Kapitał zapasowy utworzony ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość	20 055	20 055
Ustawowo wymagana wartość	14 396	14 396
Z podziału zysku za rok poprzedni	1 310	
RAZEM	35 761	34 451

Nota 30. NADWYŻKA ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ CENY NOMINALNEJ

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ceny nominalnej	13 034	13 034
RAZEM	13 034	13 034

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej została utworzona w 2007 r. z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 14 396 tys. zł, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 1 362 tys. zł.

Zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych kapitał ten nie podlega wypłacie w formie dywidendy dla Akcjonariuszy.

Nota 31. KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY

Na dzień 31.12.2017 r. oraz 31.12.2016 r. Spółka nie posiadała kapitału z aktualizacji wyceny.

Nota 32. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY ORAZ ZYSKI/STRATY AKTUARIALNE

Na dzień 31.12.2017 r. nie wystąpił niepodzielony wynik finansowy. Straty aktuarialne wyniosły 1 052 tys. zł z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Na dzień 31.12.2016 r. nie wystąpił niepodzielony wynik finansowy. Straty aktuarialne wyniosły 920 tys. zł z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Zwraca się uwagę, iż istnieje ograniczenie wynikające z umowy kredytowej z bankiem PKO BP S.A, o której mowa w nocy nr 34 KREDYTY, zobowiązującej Zarząd Spółki do nierekomendowania WZA wypłaty dywidendy w wysokości przekraczającej 50% zysku netto za rok obrotowy, za który zysk podlega podziałowi.

Nota 33. WARTOŚĆ KSIĘGOWA I ROZWODNIONA WARTOŚĆ KSIĘGOWA NA JEDNĄ AKCJĘ.

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Działalność kontynuowana

Wyliczenie zysku (straty) netto na jedną akcję przypadający na akcjonariuszy Spółki zostało oparte na następujących informacjach:

Wyliczenie zysku/ straty na jedną akcję zostało oparte na następujących informacjach:	Okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2017	Okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2016
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	1 080	2 686
Zysk (strata) na działalności zaniechanej		
Zysk (strata) wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego i rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	1 080	2 686

Liczba wyemitowanych akcji

	2017	2016
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku (rozwodnionego zysku) na jedną akcję w szt.	4 318 701	4 318 701
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	0,25	0,62
Rozwodniony Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	0,25	0,62

Na dzień 31.12.2017 r. oraz 31.12.2016 r. w Spółce nie występują instrumenty rozwadniające.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 34. KREDYTY

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Kredyty w rachunku bieżącym	12 888	9 338
Kredyt inwestycyjny	8 000	10 400
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	20 888	19 738
- długoterminowe	5 400	8 000
- krótkoterminowe	15 488	11 738

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Płatne na żądanie lub w okresie do 1 roku	15 488	11 738
W okresie od 1 do 5 lat	5 400	8 000
Powyżej 5 lat	-	-
Suma kredytów i pożyczek	20 888	19 738

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka posiada zadłużenie z tytułu kredytu inwestycyjnego w wysokości 8.000 tys. zł na budowę hali oraz kredyty w rachunku bieżącym na kwotę 12.888 tys. zł.

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka posiada zadłużenie z tytułu kredytu inwestycyjnego w wysokości 10.400 tys. zł na budowę hali oraz kredyty w rachunku bieżącym na kwotę 9.338 tys. zł.

Dnia 26.05.2017 roku Spółka podpisała z HSBC Bank Polska S.A. aneks do umowy z dnia 14.10.2009 r. o udzielenie linii gwarancyjnej i akredytyw do wysokości 6.000 tys. EUR.

Na mocy niniejszego aneksu ulega zmianie nazwa umowy z "Umowy o linię gwarancji i akredytyw" na „Umowę o kredyt w rachunku bieżącym, gwarancje i akredytywy”.

Emitent może wykorzystywać niniejszy limit w następujący sposób:

- na gwarancje bankowe do wysokości 6.000.000,00 EUR,
- na akredytywy do wysokości 1.000.000,00 EUR,
- kredyt w rachunku bieżącym do wysokości 500.000,00 EUR.

Oprocentowanie kredytu w rachunku bieżącym zostało ustalone w oparciu o stawkę EURIBOR 1M + marża bankowa.

Prowizje bankowe zostały ustalone w oparciu o ceny rynkowe.

Zabezpieczenie umowy stanowią :

- cesje wierzytelności przysługujące Emitentowi z tytułu zawartych kontraktów handlowych,
- poddanie się egzekucji w trybie art.777 § 1 pkt. 5 Kodeksu Postępowania Cywilnego,
- pełnomocnictwo do rachunków bankowych Emitenta w banku.

Określono termin dostępności limitu na dzień 25.05.2018 r.

Zadłużenie z tytułu kredytu w rachunku bieżącym na dzień 31.12.2017 r. wynosiło 0 EUR.

Kredyt w rachunku bieżącym zawarty z mBank S.A. w Warszawie – umowa nr 19/052/16/Z/VV do kwoty 2.000 tys. zł z terminem spłaty do dnia 25.07.2017 r.

- umowa została zawarta na warunkach finansowych WIBOR O/N + marża banku,
- prowizje od kredytu zostały ustalone w oparciu o ceny rynkowe,
- zabezpieczenie spłaty kredytu stanowią m.in.: weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową Emitenta oraz cesja wierzytelności z kontraktu.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Dnia 11.07.2017 r. Emitent podpisał aneks nr 2/17 do umowy nr 19/052/16/Z/VV („Umowa”) o kredyt w rachunku bieżącym z limitem w wysokości 2.000 tys. zł z m Bank S.A., wydłużający termin spłaty ww. kredytu do 15.09.2017r.

Dnia 29.08.2017 roku Emitent zawarł aneks nr 3/17 do umowy kredytu w rachunku bieżącym nr 19/052/16/Z/VV z mBank S.A. zmieniający okres spłaty kredytu z 15.09.2017 r. na 31.08.2018 r.

Zadłużenie z tytułu ww. kredytu na dzień 31.12.2017 r. wynosiło 1.709 tys. zł.

Dnia 24.08.2017 r. Spółka zawarł aneks nr 17 do umowy o limit wierzytelności nr CRD/L/30025/09 z Raiffeisen Bank Polska S.A. do umowy o limit wierzytelności z dnia 29.07.2009 r. „na mocy niniejszego aneksu spółka w ramach limitu na poziomie 8.000 tys zł, będzie mogła korzystać z kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 2.000 tys zł w okresie do dnia 31.10.2017r.

Dnia 27.10.2017 roku Emitent zawarł aneks nr 18 do umowy o limit wierzytelności nr CRD/L/30025/09 z Raiffeisen Bank Polska S.A. do umowy o limit wierzytelności z dnia 29.07.2009 r.

Limit wierzytelności został ustalony na dotychczasowym poziomie 8.000 tys. zł, a okres wykorzystania limitu został wydłużony do dnia 15.02.2019 r.

Na podstawie niniejszego aneksu Emitent może wykorzystywać przedmiotowy limit na:

- a) gwarancje bankowe: przetargowe, zwrotu zaliczki, dobrego wykonania umowy, rękojmi, płatnicze oraz gwarancje mieszane; w ramach obowiązującego limitu będą wystawiane gwarancje do kwoty 8.000 tys. zł z terminem ważności do dnia 17.04.2020 r., natomiast gwarancje do kwoty 3.500 tys. zł z terminem ważności do dnia 15.04.2022 r.,
- b) walutowe transakcje terminowe do kwoty stanowiącej równowartość 2.000 tys. zł z terminem spłaty do 17.01.2020,
- c) kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 2.000 tys zł z okresem spłaty do dnia 15.02.2019 r.

Zadłużenie z tytułu kredytu w rachunku bieżącym na dzień 31.12.2017 r. wynosiło 0 tys. zł.

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2017 r.

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Zobowiązanie [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
PKO BP S.A – kredyt inwestycyjny	12 000	8 000	WIBOR 3M+ marża	20.03.2021	Hipoteka do wysokości 14 400 tys. zł. i cesja z ubezpieczenia
PKO BP S.A – limit kredytowy w rachunku bieżącym	15 000	11 179	WIBOR 1M+ marża	15.02.2020	Hipoteka do wysokości 18 000 tys. zł. i cesja z ubezpieczenia
mBank S.A. kredyt w rachunku bieżącym	2 000	1 709	WIBOR ON+ marża	31.08.2018	Cesja z kontraktu oraz weksel in blanco z deklaracją wekslową
HSBC Bank Polska S.A. kredyt w rachunku bieżącym	500 EUR	0	EURIBOR 1M+marża	25.05.2018	Cesja z kontraktów poddanie się egzekucji i pełnomocnictwo do rachunków
Raiffeisen Bank Polska S.A.	2 000	0	WIBOR 1M+ marża	15.02.2019 r.	Cesja należności z kontraktów i weksel In blanco
RAZEM		20 888			

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016 r.

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/limitu kredytowego wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
PKO BP S.A - kredyt inwestycyjny	12 000	10 400	WIBOR 3M+ marża	20.03.2021 r.	Hipoteka i cesja z ubezpieczenia oraz weksel in blanco
PKO BP S.A - limit kredytowy w rachunku bieżącym	15 000	7 329	WIBOR 1M+ marża	15.02.2017 r.	Hipoteka i cesja z ubezpieczenia
m Bank- limit kredytowy w rachunku bieżącym	2 000	909	WIBOR O/N + marża	25.07.2017 r.	Cesja należności z kontraktów oraz weksel in blanco
m Bank – kredyt obrotowy	1 500	1 100	WIBOR 1M+ marża	31.05.2017 r.	Cesja należności z kontraktów oraz weksel in blanco
	RAZEM	19 738			

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

	31.12.2017	31.12.2016
w walucie polskiej	20 888	19 738
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	-	-
waluta – EUR	-	-
Kredyty i pożyczki ogółem	20 888	19 738

Warunki wynikające z umowy o kredyt inwestycyjny z dnia 21.03.2014 r. (COVENANTS)

Zgodnie z aneksem do umowy kredytu inwestycyjnego z dnia 21.08.2015 r., RAFAMET S.A. był zobowiązany do :

- a) Przeprowadzania średniomiesięcznych obrotów w walucie polskiej lub w walucie wymiennej, za pośrednictwem rachunków PKO BP SA, w wysokości nie niższej niż 50% wartości przychodów rocznych. Weryfikacja tego wskaźnika następuje kwartalnie.
- b) Realizacji transakcji wymiany walutowej oraz transakcji zabezpieczających za pośrednictwem PKO BP SA. Weryfikacja tego wskaźnika następuje co pół roku.
- c) Utrzymywania wskaźnika Pokrycia Obsługi Długu, wyznaczonego jako stosunek sumy zysku netto, amortyzacji i odsetek w stosunku do sumy płatności odsetkowej i kapitałowej (spłaty kapitału wynikające z umów kredytowych), na poziomie nie niższym niż 1,2, w całym okresie kredytowania. Weryfikacja tego wskaźnika następuje kwartalnie.
- d) Utrzymania wskaźnika Dług netto/EBITDA, liczonego jako stosunek zadłużenia finansowego netto (zadłużenie z tytułu kredytów, pożyczek, wyemitowanych instrumentów dłużnych, leasingu finansowego, bieżącej raty leasingu operacyjnego, bez zobowiązań z tytułu wyceny transakcji walutowych, pomniejszone

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

---

o stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) do EBITDA, na poziomie nie wyższym niż 3,5x. Weryfikacja tego wskaźnika następuje rocznie.

W przypadku niedotrzymania wymienionych warunków umowy marża banku zostanie podwyższona o 1,0 pkt procentowy od kolejnego okresu obrachunkowego. Ponadto w przypadku nie spełnienia warunków podanych w pkt c i/lub d, Bank ma prawo żądać dodatkowych zabezpieczeń lub może wypowiedzieć umowę. Wykonanie zobowiązania w kolejnym okresie po podwyższeniu marży powoduje, że Bank obniży marżę do poziomu obowiązującego w umowie.

Na dzień 31.12.2017 r. oraz 31.12.2016 r. Spółka wypełnia postanowienia umów kredytowych.

Warunki wynikające z umowy o kredyt w ramach linii wielocelowej z dnia 17.02.2010 r. z późn. zm. (COVENANTS).

Z datą 21.08.2015 r. podpisano aneks do umowy o kredyt w ramach linii wielocelowej z dnia 17.02.2010 r. Zgodnie z aneksem do umowy RAFAMET S.A. był zobowiązany do :

- a) Przeprowadzania średniomiesięcznych obrotów w walucie polskiej lub w walucie wymiennej, za pośrednictwem rachunków PKO BP SA, w wysokości nie niższej niż 50% wartości przychodów rocznych. Weryfikacja tego wskaźnika miała następować kwartalnie.
- b) Realizacji transakcji wymiany walutowej oraz transakcji zabezpieczających za pośrednictwem PKO BP SA na poziomie nie niższym niż 50% łącznej wartości transakcji walutowych przeprowadzonych. Weryfikacja tego wskaźnika miała następować co pół roku.
- c) Utrzymywania w okresie kredytowania wskaźnika Dług netto/EBITDA, liczonego jako stosunek zadłużenia finansowego netto (zadłużenie z tytułu kredytów, pożyczek, wyemitowanych instrumentów dłużnych, leasingu finansowego, bieżącej raty leasingu operacyjnego, bez zobowiązań z tytułu wyceny transakcji walutowych, pomniejszone o stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) do EBITDA (zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację), na poziomie nie wyższym niż 3,5x. Wskaźnik będzie weryfikowany rocznie na podstawie danych jednostkowych.

W przypadku niedotrzymania wymienionych warunków umowy podanych w pkt a, b, i c marża banku miała zostać podwyższona o 1,0 pkt procentowy od kolejnego okresu obrachunkowego. Wykonanie zobowiązania w kolejnym okresie po podwyższeniu marży powodowałaby, że Bank obniży marżę do poziomu obowiązującego w umowie. Ponadto w przypadku pogorszenia się w ocenie PKO BP SA sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy Bank ma prawo żądać dodatkowego zabezpieczenia wierzytelności.

PKO BP SA ma prawo wypowiedzieć Umowę w przypadku:

- a) Planowane do wypłaty kwoty zysku netto przypadające w okresie realizacji kredytu stanowią zagrożenia terminowości spłaty zobowiązania wobec PKO BP SA.
- b) Wysokość faktycznie dokonanej wypłaty zysku spowoduje zagrożenie terminowości spłaty zobowiązań wobec PKO BP SA.

Zgodnie z zapisami umowy kredytowej w przypadku naruszenia umowy kredytowej bank ma prawo żądania spłaty jakiegokolwiek zadłużenia przed pierwotnie ustalonym w Umowie terminem.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka wypełnia postanowienia umowy kredytowej.

Nota 35. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Ogólne warunki leasingu

Spółka użytkuje część maszyn, urządzeń oraz środków transportu w ramach leasingu finansowego a dodatkowo –w ramach leasingu operacyjnego. Średni okres obowiązywania umowy leasingu wynosi 5 lat za wyjątkiem poz.4 gdzie podpisano umowę leasingu na 4 lata oraz poz. 6 gdzie podpisano umowę leasingu na 3 lata. Z postanowień zawartych umów nie wynikają dodatkowe ograniczenia.

Umowy leasingu według stanu na dzień 31.12.2017 r.:

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

L.p.	Data zawarcia umowy	Strona umowy	Przedmiot umowy	Warunki finansowe leasingu (stopa finansowa)	Istotne warunki umowy
1.	10.12.2013 r.	Mercedes - Benz Leasing Polska sp. z o.o. Warszawa	samochód osobowy	WIBOR 1R + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup oraz rozłożenie na raty wartości końcowej
2.	09.05.2013 r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	tokarka karuzelowa KCI 250/320N	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
3.	26.11.2014 r.	m Leasing sp. z o.o. Warszawa	4 suwnice z oprzyrządowaniem	EURIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
4.	13.09.2017 r.	Volkswagen Leasing sp. z o.o. Warszawa	3 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup
5.	30.11.2017 r.	Alior Leasing sp z o.o. Wrocław	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup
6.	07.09.2015 r.	Volkswagen Leasing sp. z o.o. Warszawa	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup
7.	10.12.2015 r.	m Leasing sp. z o.o. Warszawa	centrum frezarskie Multitec	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup

W 2017 r. Spółka zawarła 5 umów leasingowych na zakup samochodów osobowych.

Umowy leasingu według stanu na dzień 31.12.2016 r.:

L.p.	Data zawarcia umowy	Strona umowy	Przedmiot umowy	Warunki finansowe leasingu (stopa finansowa)	Istotne warunki umowy
1.	10.12.2013 r.	Mercedes - Benz Leasing Polska sp. z o.o. Warszawa	samochód osobowy	WIBOR 1R + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup oraz rozłożenie na raty wartości końcowej
2.	09.05.2013 r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	tokarka karuzelowa KCI 250/320N	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
3.	26.11.2014 r.	m Leasing sp. z o.o. Warszawa	4 suwnice z oprzyrządowaniem	EURIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
4.	07.09.2015 r.	Volkswagen Leasing sp. z o.o. Warszawa	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup
5.	10.12.2015 r.	m Leasing sp. z o.o. Warszawa	centrum frezarskie Multitec	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup

W 2016 r. Spółka nie zawarła żadnej umowy leasingowej.

W 2016 r. zakończyła się umowa leasingu zwrotnego tokarki karuzelowej frezarek KCI 600/800N oraz dwóch samochodów. Przedmioty leasingu zostały wykupione na własność po cenie wykupu.

Wszystkie wymienione w tabeli umowy leasingu Emitent realizuje prawidłowo, zgodnie z zaciągniętymi zobowiązaniami. Wszystkie dotychczasowe raty zostały spłacone w terminie.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zobowiązania z tytułu leasingu

Na dzień 31.12. 2017 r. oraz na dzień 31.12. 2016 r. przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów przedstawiają się następująco:

	Minimalne opłaty leasingowe	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Zobowiązania, z tytułu leasingu finansowego, wymagalne w ciągu:				
w ciągu jednego roku	1 818	2 362	1 714	2 205
od 1 do 5 lat	2 922	4 106	2 829	3 965
powyżej 5 lat		-		
RAZEM	4 740	6 468	4 543	6 170
Pomniejszone o koszty finansowe	197	298	-	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	4 543	6 170		

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Oprogramowanie komputerowe	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
2 obrabiarki		6 955			6 955
8 samochodów			815		815
4 suwnice		2 730			2 730
Wartość bilansowa netto przedmiotów leasingu		10 500	159	-	10 500

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Oprogramowanie komputerowe	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
2 obrabiarki		7 441			7 441
3 samochodów			159		159
4 suwnice		2 958			2 958
Wartość bilansowa netto przedmiotów leasingu		10 399	159	-	10 558

Nota 36. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Pozycja obejmuje zatrzymaną płatność wobec wykonawcy oddanej do użytkowania w 2015 r. Hali Montażu II tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Zobowiązania długoterminowe	96	321

Zabezpieczenie zgodnie z umową będzie zwalniane etapowo, tj.:

70% zabezpieczenia po upływie 36 miesięcy od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla Inwestycji co stanowi wartość 225 tys. zł płatne do lutego 2018 r.,

15% zabezpieczenia po upływie 60 miesięcy od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla Inwestycji co stanowi 48 tys. zł płatne do lutego 2020 r.,

15% zabezpieczenia w terminie 120 miesięcy od dnia podpisania Protokołu Końcowego co stanowi 48 tys. zł płatne do lutego 2025 r.

Nota 37. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	13 982	16 865
Wobec jednostek powiązanych	1 460	238
Wobec jednostek pozostałych	12 522	16 627

Pozostałe zobowiązania

	31.12.2017	31.12.2016
zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych	41	35
zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 443	1 265
zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	517	470
zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	609
pozostałe zobowiązania budżetowe	7	7
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 230	1 142

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Pozostałe zobowiązania	489	214
Zobowiązania z tytułu nabycia udziałów	815	
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	29	72
zaliczki na dostawy	458	469
zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	2 288	1 698
zaliczki do kontraktów	12 559	18 037
Razem:	19 876	24 018

Analiza wymagalności zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Przeterminowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31.12.2017	31.12.2016
0-90	5 248	7 076
90-180	177	778
180-360	9	708
powyżej 360	12	1
Przeterminowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	5 446	8 563

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31.12.2017	31.12.2016
0-90	8 536	8 302
90-180		
180-360		
powyżej 360		
Przeterminowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	5 446	8 563
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	13 982	16 865

Pozostałe zobowiązania o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31.12.2017	31.12.2016
0-90	19 061	24 018
90-180		
180-360	815	
powyżej 360		
Pozostałe zobowiązania o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	19 876	24 018

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Struktura walutowa zobowiązań krótkoterminowych bez kredytów

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
w walucie polskiej	17 675	17 765
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	16 183	23 118
waluta – EUR	3 425	3 864
przeliczone na PLN	14 583	16 976
waluta – USD	487	684
przeliczone na PLN	1 506	2 355
waluta – AUD	30	668
przeliczone na PLN	84	1 972
waluta – CZK		10 822
przeliczone na PLN		1 815
waluta – GBP	2	
przeliczone na PLN	10	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe, ogółem	33 858	40 883

Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4.03.1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Zwiększenie Funduszu z podziału zysku	80	68
Środki pieniężne na rachunkach bankowych i w kasie funduszu socjalnego	111	76
Zobowiązania z tytułu Funduszu	111	76
Saldo po skompensowaniu	-	-
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	463	414

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 38. NAKŁADY INWESTYCYJNE

W 2017 na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zostały poniesione wydatki w wysokości 2 672 tys. zł. W 2016 r. Spółka nabyła znak towarowy POREBA 1798 i prawa do jego wykorzystania na wartość 1.200 tys. zł, jak również dokumentację techniczną związaną z tym znakiem towarowym na 1.250 tys. zł.

W roku 2018 wydatki inwestycyjne wyniosą około 3.000 tys. zł. głównie na zakup , modernizację i kontynuację budowy obrabiarek do własnego parku maszynowego.

Nota 39. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Zobowiązanie warunkowe z tytułu:	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2016 r.	Zmiana (w tys. zł)
Poręczenie spłaty kredytu spółce zależnej	-	3 000	(3 000)
Poręczenie wekslowe do umowy leasingu spółki zależnej	2 000	2 000	-
Poręczenie gwarancji bankowej udzielonej spółce zależnej	732	1 178	(446)
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	7 422	5 800	1 622
Zobowiązanie warunkowe wobec dostawcy urządzenia	-	1 616	(1 616)
Razem zobowiązania warunkowe	10 154	13 594	(3 440)

Zobowiązania warunkowe na dzień 31.12.2017 r. zmniejszyły się o 3.440 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego.

Poręczenia

Dnia 07.09.2017 r. RAFAMET S.A. podpisał z Firmą ubezpieczeniową Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. aneks nr 2 do umowy ramowej o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego wynoszącego 2.000 tys. zł w okresie do dnia 06.09.2018 r.

Z tytułu udzielenia gwarancji Zobowiązany jest zobligowany do uiszczenia składki. Zabezpieczeniem udzielonej gwarancji stanowią weksle własne z deklaracjami wekslowymi.

Udzielone poręczenia dotyczą spółki zależnej Odlewnia RAFAMET sp. z o.o.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka zmniejszyła zaangażowanie finansowe z tytułu poręczenia spłaty kredytu w spółce zależnej o 3.000 tys. zł w stosunku do dnia 31.12.2016 r.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka posiadała zobowiązania warunkowe w spółce zależnej z tytułu poręczenia weksla stanowiącego zabezpieczenie zobowiązania spółki zależnej z tytułu leasingu w wysokości 2.000 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 r. Spółka obniżyła zaangażowanie finansowe w spółce zależnej o 446 tys. zł w stosunku do dnia 31.12.2016 r.

Pozostało zaangażowanie z tytułu udzielonego poręczenia dla spółki zależnej, która dnia 06.08.2015r. podpisała z Bankiem PKO BP S.A. umowę o udzielenie gwarancji bankowej do kwoty 731,5 tys. zł. Gwarancja ta stanowi zabezpieczenie spłaty pożyczki w WFOŚ i GW w Katowicach zaciągniętej przez spółkę zależną.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Poniżej przedstawiono tabelę charakteryzującą zadłużenie pośrednie i warunkowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

L.P.	BENEFICJENT / KRAJ	RODZAJ GWARANCJI	KWOTA w tys. (zł)	TERMIN WAŻN.	ZABEZPIECZENIE
1.	GUANGZU Metro/Chiny L8	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	204	14.10.2018r.	cesja globalna z kontraktów
2.	GUANGZU Metro/Chiny L4	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	207	14.01.2018	cesja globalna z kontraktów
3.	GUANGZU Metro/Chiny L14	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	383	14.07.2018	cesja globalna z kontraktów
4.	GUANGZU Metro/Chiny L21	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	209	14.01.2018	cesja globalna z kontraktów
5.	GUANGZU Metro/Chiny L13	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	204	14.01.2018	cesja globalna z kontraktów
6.	ONCF/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	123	bezterminowo	kaucja
7.	Siemens Malaysia Sdn/Malezja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	240	14.08.2019r.	cesja globalna z kontraktów
8.	OFFICE NATIONAL/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	89	bezterminowo	kaucja
9.	SRI LANKA RAILWAYS/Sri Lanka	regwarancja przetargowa	56	07.01.2018r.	cesja globalna z kontraktów
10.	Przewozy Regionalne Warszawa/Kędzierzyn Koźle	gwarancja dobrego wyk. I rękojmi	280	15.07.2021r.	cesja globalna z kontraktów
11.	Przewozy Regionalne Warszawa`	gwarancja przetargowa	55	05.03.2018r.	weksle in blanco
12.	GUOXIN Tendering Grup/Chiny	gwarancja przetargowa	104	17.08.2018r.	cesja globalna z kontraktów
13.	GUOXIN Tendering Grup/Chiny	gwarancja przetargowa	104	04.07.2018	cesja globalna z kontraktów
14.	PKP Intercity	gwarancja przetargowa	50	31.01.2018r.	weksle in blanco
15.	S-Bahn Berlin	gwarancja dobrego wykon kontraktu i rękojmi	398	20.04.2018r.	cesja globalna z kontraktów
16.	FARAB International/ZEA	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	456	30.06.2019r.	linia wielocelowa
17.	Metro Warszawskie Sp. z o.o.	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	12	30.01.2019r.	weksle in blanco
18.	ALSTOM TRANSPORT/Arabia Saudyjska	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	490	14.11.2018r.	cesja globalna z kontraktów
19.	CRRRC Qingdao/Chiny	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	849	01.02.2019r.	cesja globalna z kontraktów
20.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	99	14.09.2018r.	cesja globalna z kontraktów

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

21.	Mazon M Al.-Saeed/Arabia saudyjska	gwarancja dobrego wykonania	492	30.11.2019	cesja globalna z kontraktów
22.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania	194	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
23.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania	194	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
24.	SINOCHEM INTER/Chiny	gwarancja przetargowa	92	22.01.2018r.	cesja globalna z kontraktów
25.	PKP CARGOTABOR	gwarancja dobrego wykonania i rękojmi	24	30.07.2019r.	cesja globalna z kontraktów
26.	KOLKATAMETRO RAIL/Indie	regwarancja przetargowa	37	26.03.2018r.	cesja globalna z kontraktów
27.	SNCB Belgia	gwarancja dobrego wykonania	256	21.02.2021	cesja globalna z kontraktów
28.	POSCO Engineering/Korea Południowa	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	308	08.02.2021r.	cesja globalna z kontraktów
29.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania	214	14.09.2019r.	cesja globalna z kontraktów
30.	SINOCHEM INTER/Chiny	gwarancja dobrego wykonania	437	10,04,2019r.	cesja globalna z kontraktów
31.	SNCB Belgia	gwarancja dobrego wykonania	35	30.07.2020r.	cesja globalna z kontraktów
32.	HAL/Indie	regwarancja depozytowa	73	28.02.2018r.	cesja globalna z kontraktów
33.	MTR Corporation / Australia	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	454	13.08.2018 r.	cesja globalna z kontraktów
	RAZEM		7 422		

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Poniżej przedstawiono tabelę charakteryzującą zadłużenie pośrednie i warunkowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

L.P.	BENEFICJENT / KRAJ	RODZAJ GWARANCJI	KWOTA w tys. (zł)	TERMIN WAŻN.	ZABEZPIECZENIE
1.	GUANGZU Metro/Chiny L8	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	217	14.10.2018r.	cesja globalna z kontraktów
2.	GUANGZU Metro/Chiny L4	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	219	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
3.	GUANGZU Metro/Chiny L14	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	406	14.07.2018	cesja globalna z kontraktów
4.	GUANGZU Metro/Chiny L21	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	221	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
5.	GUANGZU Metro/Chiny L13	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	217	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
6.	ONCF/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	131	bezterminowo	kaucja
7.	Siemens Malaysia Sdn/Malezja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	254	14.08.2019r.	cesja globalna z kontraktów
8.	SNIEM/ Mauretania	gwarancja przetargowa	125	bezterminowo	kaucja
9.	OFFICE NATIONAL/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	95	bezterminowo	kaucja
10.	Metro-Link/Indie	regwarancja przetargowa	165	05.08.2017r.	cesja globalna z kontraktów
11.	AB Lietuvos/Litwa	gwarancja dobrego wykonania umowy	284	03.10.2017r.	linia wielocelowa
12.	S-Bahn Berlin	gwarancja dobrego wykon kontraktu i rękojmi	422	20.04.2018r.	cesja globalna z kontraktów
13.	FARAB International/ZEA	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	484	30.06.2019r.	linia wielocelowa
14.	Metro Warszawskie Sp. z o.o.	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	12	30.01.2019r.	weksle in blanco
15.	ALSTOM TRANSPORT/Arabia Saud	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	520	14.11.2018r.	cesja globalna z kontraktów
16.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	105	14.09.2018r.	cesja globalna z kontraktów
17.	Przewozy Regionalne Warszawa	gwarancja dobrego wyk.i usun.wad	64	15.11.2017r	cesja globalna z kontraktów
18.	JSC O'zbekiston/Uzbekistan	gwarancja przetargowa	418	02.10.2017r.	cesja globalna z kontraktów
19.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobredo wykonania	206	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
20.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobredo wykonania	206	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
21.	PKP CARGOTABOR	gwarancja dobredo wykonania i rękojmi	471	15.04.2019r.	cesja globalna z kontraktów

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

22.	HAL/Indie	regwarancja przetargowa	25	29.04.2017r.	cesja globalna z kontraktów
23.	PKP Cargo S.A. Warszawa	gwarancja dobrego wykonania i rekojmi	29	28.01.2017r	cesja globalna z kontraktów
24.	MTR Corporation / Australia	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	504	13.08.2018 r.	cesja globalna z kontraktów
	RAZEM		5 800		
	Contemporary Machinery Engineering Services,Inc	zobowiązanie warunkowe	1 616		
	RAZEM		7 416		

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 40. REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2016 r.	Zmiana 2017 r.
Rezerwa na odprawy emerytalne i podobne	2 131	2 273	-142
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	5 844	5 797	47
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii - krótkoterminowe	0	195	-195
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystanych urlopów - krótkoterminowe	662	618	44
Razem rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym:	8 637	8 883	-246
- długoterminowe	6 906	6 846	60
- krótkoterminowe	1 731	2 037	-306

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Stopa dyskontowa (%)	3,2%	3,5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	1,7% w 2018; 0% dalej	0% w 2017 r.

Zmiany w stanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	2 273	1 920
Koszty bieżącego zatrudnienia	63	54
Koszty odsetek	62	48
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	330
(Zyski) straty aktuarialne	163	162
Wypłacone świadczenia	(430)	(241)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego	2 131	2 273

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiana stanu rezerw i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych

	Rezerwy na odprawy emerytalne i podobne	Rezerwy na nagrody jubileuszowe	Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystanych urlopów	Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii	Ogółem
Na dzień 1.01.2017 r.	2 273	5 797	618	195	8 883
Utworzenie rezerwy	288	740	724		1 752
Rozwiązanie rezerw			100		100
Wykorzystanie rezerw	430	693	580	195	1 898
Na dzień 31.12.2017 r., w tym:	2 131	5 844	662	0	8 637
- długoterminowe	1 777	5 129			6 906
- krótkoterminowe	354	715	662		1 731
Na dzień 1.01.2016 r.	1 920	5 726	421	170	8 237
Utworzenie rezerwy	594	645	1 097	195	2 530
Rozwiązanie rezerw			500		500
Wykorzystanie rezerw	241	574	400	170	1 385
Na dzień 31.12.2016 r., w tym:	2 273	5 797	618	195	8 883
- długoterminowe	1 782	5 064			6 846
- krótkoterminowe	491	733	618	195	2 037

Nota 41. POZOSTAŁE REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE

	RAZEM	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Inne – rezerwy na koszty do poniesienia w trakcie montażu	Inne - rezerwy prowizje	Inne – rezerwy na koszty
Na dzień 1.01.2017 r.	2 349	280		2 069	
Utworzone w ciągu roku obrotowego	3 143	100	914	2 027	102
Wykorzystane	2 715	80		2 635	
Rozwiązania	100	100			
Na dzień 31.12.2017 r.	2 677	200	914	1 461	102
- krótkoterminowe	2 677	200	914	1 461	102
- długoterminowe		-		-	
Na dzień 1.01.2016 r.	1 519	350		1 169	
Utworzone w ciągu roku obrotowego	2 739	205		2 534	
Wykorzystane	1 859	225		1 634	
Rozwiązania	50	50		-	
Na dzień 31.12.2016 r.	2 349	280		2 069	
- krótkoterminowe	2 349	280		2 069	
- długoterminowe		-		-	

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiana stanu pozostałych rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych

	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2016 r.	Zmiana 2017 r.
Naprawy gwarancyjne/ serwis profilaktyczny	200	280	-80
Prowizje	1 461	2 069	-608
Pozostałe koszty do poniesienie w trakcie montażu	914		914
Inne	102		102
Razem	2 677	2 349	328

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Spółka tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych w latach ubiegłych. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym roku obrotowym. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży i 2 letnim okresie gwarancyjnym na wszystkie sprzedane produkty. Na dzień 31.12.2017 r. Spółka oszacowała wartość rezerw na gwarancje na poziomie niższym aniżeli w 2016 r. Wynika to z asortymentu sprzedanych maszyn, który był mniej skomplikowany produkcyjnie i mniej awaryjny.

Rezerwa na prowizje

Pozycja obejmuje przede wszystkim rezerwę na prowizję dotyczącą pośrednictwa w sprzedaży maszyn.

Nota 42. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Spółka RAFAMET S.A. z uwagi na charakter prowadzonej działalności, narażona jest na ryzyko. Główne rodzaje ryzyka finansowego obejmują:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko cen towarów,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko związane z płynnością.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka. Zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Spółka wykorzystuje zewnętrzne finansowanie o oprocentowaniu zmiennym. W 2017 r. Spółka korzystała z kredytu inwestycyjnego, kredytu w rachunku bieżącym, kredyty obrotowego oraz z leasingu co wpłynęło na zwiększenie zewnętrznego finansowania.

Ryzyko walutowe

Spółka RAFAMET S.A. narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych kontraktów głównie EUR. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Wysoki udział sprzedaży eksportowej w przychodach Spółki (około 75-90%) generuje wysokie ryzyko kursowe, szczególnie istotne w przypadku kontraktów zawartych na dłuższe okresy czasu.

Na ograniczenie ryzyka kursowego wpływa realizacja zakupów komponentów i materiałów w walutach sprzedaży wyrobów gotowych. Materiały importowane lub wyrażone w walucie stanowią ok.30% materiałów stosowanych w produkcji.

Spółka prowadzi politykę w zakresie zabezpieczenia ryzyka kursowego. Strategia zabezpieczeń zmian kursowych realizowana jest poprzez bilansowanie wydatków walutowych (import) z wpływami walutowymi (eksport) oraz

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

---

poprzez zabezpieczanie pozostałej ekspozycji walutowej narażonej na ryzyko niekorzystnych zmian kursowych poprzez możliwość zawierania terminowych transakcji walutowych typu forward.

Ryzyko cen materiałów

Produkcja Spółki ma charakter materiałochłonny, a udział wyrobów hutniczych i komponentów w postaci części maszyn i urządzeń elektrotechnicznych w kosztach produkcji jest wysoki. Dlatego wzrost cen materiałów zaopatrzeniowych w istotny sposób może wpływać na ryzyko wzrostu kosztów produkcji i kształtowania się rentowności sprzedaży.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe RAFAMET S.A. jest ściśle związane z działalnością podstawową Spółki. Klienci poddawani są wstępnej weryfikacji i zobowiązani są do przedstawienia zabezpieczeń finansowych w postaci zaliczek oraz otwieranych akredytyw bankowych. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak umowy leasingu finansowego oraz kredyt kupiecki.

W 2017r. i w latach poprzednich Spółka nie posiadała problemów z utrzymaniem płynności finansowej.

Pomimo obniżenia się wartości wskaźników płynności ich poziom w dalszym ciągu świadczy, że Spółka ma pełną zdolność do regulowania zobowiązań bieżących.

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza porównawcza podstawowych wskaźników płynności za okres 2017-2016:

Lp.	Rodzaj wskaźnika płynności	2017 r.	2016 r.	Optymalna wartość
1.	Wskaźnik płynności I*	1,63	1,67	1,3-2,0
2.	Wskaźnik płynności II**	1,40	1,53	1,00

* Do kalkulacji wskaźnika płynności I użyto następującego wzoru

Aktywa obrotowe

Zobowiązania krótkoterminowe pomniejszone o krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych, Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne oraz Inne rozliczenia międzyokresowe

** Do kalkulacji wskaźnika płynności II użyto następującego wzoru

Aktywa obrotowe - Zapasy

Zobowiązania krótkoterminowe pomniejszone o krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych, Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne oraz Inne rozliczenia międzyokresowe

Zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień 31.12.2016 r. wg daty zapadalności zaprezentowane są w nocie 44.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 43. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

a) Instrumenty pochodne

Na dzień 31.12.2017 r. oraz na 31.12.2016 r. Spółka nie posiadała umowy typu forward.

b) Pozostałe instrumenty finansowe

Spółka korzysta z innych instrumentów finansowych obejmujących: kredyty, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki.

Spółka posiada też takie instrumenty finansowe jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Według oceny Spółki wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu dostaw i usług, kredytów w rachunku bieżącym oraz pozostałych zobowiązań krótkoterminowych nie odbiega od wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności..

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat/ sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31.12.2017 r.

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	4	-367	60	-1 068		
Pożyczki	67					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1	-132		-142		
RAZEM	72	-499	60	-1 210		
	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe finansowe	-22	33		327		
Kredyty	-770					
Zobowiązania z tytułu leasingu	-139			138		
RAZEM	-931	33	0	465		

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31.12.2016 r.

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	149	247	219	-228		
Pożyczki	88					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		-90		-14		
RAZEM	237	157	219	-242		

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe finansowe	-33	-50		-263		
Kredyty	-804					
Zobowiązania z tytułu leasingu	-222			-72		
RAZEM	-1 059	-50	0	-335		

Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

2017 r.	< 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4- 5 lat	Powyżej 5 lat	Ogółem
Oprocentowanie stałe							
Oprocentowanie zmienne							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 714	1 752	719	358			4 543
Kredyt inwestycyjny	2 600	2 400	2 400	600			8 000
Kredyt w rachunku bieżącym	12 888						12 888

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

2016 r.	< 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4- 5 lat	Powyżej 5 lat	Ogółem
Oprocentowanie stałe							
Oprocentowanie zmienne							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 205	1 642	1 141	1 182			6 170
Kredyt inwestycyjny	2 400	2 400	2 400	2 400	800		10 400
Kredyt w rachunku bieżącym	9 338						9 338

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

Nota 44. ANALIZA WRAŻLIWOŚCI

Działalność Spółki wiąże się z ekspozycją na ryzyko finansowe zmian kursów walut i stóp procentowych. Stopień wrażliwości Spółki na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. 10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego. Analiza wrażliwości obejmuje nierozliczone pozycje denominowane w walutach obcych. Wartość dodatnia poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku i zwiększenie kapitału własnego towarzyszące wzmocnieniu się kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%. W przypadku 10-proc.osłabienia PLN w stosunku do danej waluty obcej wartość ta byłaby ujemna, a wpływ na zysk i kapitały własne byłby odwrotny.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut. Wrażliwość Spółki na ryzyko walutowe wzrosło w bieżącym okresie.

Narażenie Spółki na ryzyko stopy procentowej związane jest z aktywami i zobowiązaniami finansowymi. Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej.

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej).

Wrażliwość Spółki na ryzyko stopy procentowej wzrosło w bieżącym okresie.

Poniżej ustalone wartości ustalone zostały w ujęciu rocznym.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO WALUTOWE

	Nota	Wartość wyrażona w walucie (w tys.):					Wartość po przeliczeniu
		EUR	USD	CZK	AUD	GBP	
Stan na 31.12.2017 r. BZ							
<i>Aktywa finansowe (+):</i>							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		5 681	22	119	1 010		25 798
Należności kontraktowe nie pokryte zaliczką		3 611	17	-			14 699
Pozostałe aktywa finansowe							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		1 221	46	17	1		5 112
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne							-
Leasing finansowy		(348)					(1 500)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		(1 183)			29	2	(5 085)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem		8 982	85	136	1 040	2	39 025
Stan na 31.12.2016 r.							
<i>Aktywa finansowe (+):</i>							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		2 976	75	45 176			20 272
Należności kontraktowe nie pokryte zaliczką		7 777		-	201		33 923
Pozostałe aktywa finansowe							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		227	40	8	3		1 147
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne							-
Leasing finansowy		(439)					(1 997)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		(944)	(196)	(10 822)	0		(6 962)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem		9 597	(81)	34 362	204	-	46 383

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE

	Wahania kursu	Wpływ na wynik finansowy:					Wpływ na inne dochody całkowite:		
		EUR	USD	CZK	AUD/GBP	razem	EUR	USD	razem
Stan na 31.12.2017 r. BZ									
Wzrost kursu walutowego	10%	2 919	23	2	275/1	3 220			--
Spadek kursu walutowego	-10%	(2 919)	(23)	(2)	(275/1)	(3 220)			-
Stan na 31.12.2016 r.									
Wzrost kursu walutowego	10%	3 302	(31)	437	60	3 768			-
Spadek kursu walutowego	-10%	(3 302)	31	(437)	(60)	(3768)			-

AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

	Nota	Wartość nominalna
Stan na 31.12.2017 r. BZ		
<i>Aktywa finansowe (+):</i>		
Pożyczki	15	3 651
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	19-21	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24	2 929
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	34	(20 888)
Leasing finansowy	35	(4 543)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		
Ekspozycja na ryzyko stóp % razem		(18 849)
Stan na 31.12.2016 r.		
<i>Aktywa finansowe (+):</i>		
Pożyczki	15	2 157
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	19-21	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24	1 173
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	34	(19 738)
Leasing finansowy	35	(6 170)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		
Ekspozycja na ryzyko stóp % razem		(22 578)

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy:		Wpływ na inne dochody całkowite:	
		31.12.2017 r.	31.12.2016 r.	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Wzrost stopy procentowej	1%	(153)	(183)		
Spadek stopy procentowej	-1%	153	183		

AKTYWA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO KREDYTOWE

	Nota	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Pożyczki		3 651	2 157
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		58 775	76 651
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		2 929	1 173
Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń			
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem		65 355	79 981

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO PŁYNNOŚCI

	Nota	Krótkoterminowe:	Długoterminowe:			Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
		do 12 m-cy	36	3 do 5 lat	powyżej 5 lat		
Stan na 31.12.2017 r. BZ							
Kredyty inwestycyjne		2 600	5 400			8 000	8 000
Kredyty w rachunku bieżącym		12 888				12 888	12 888
Leasing finansowy		1 818	1 832	1 089		4 739	4 543
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		14 270	96			14 366	14 366
Ekspozycja na ryzyko płynności razem		31 576	7 328	1 089	-	39 993	39 797
Stan na 31.12.2016 r. BZ							
Kredyty inwestycyjne		2 738	5 214	3 282		11 234	10 400
Kredyty w rachunku bieżącym		9 338				9 338	9 338
Leasing finansowy		2 362	2 916	1 190		6 468	6 170
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		18 291	321			18 612	18 612
Ekspozycja na ryzyko płynności razem		32 729	8 451	4 472	-	45 652	44 520

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 45. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku 2017 oraz 2016 nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Spółki stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 20% - 35%. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje akcje nieuprzywilejowane.

Kapitał własny należny akcjonariuszom pomniejszony jest o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Oprocentowane kredyty i pożyczki	20 888	19 738
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31 570	39 185
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	4 543	6 170
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 267	1 305
Zadłużenie netto	51 734	63 788
Kapitał własny	92 010	92 438
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto	-1 052	-920
Kapitał razem	93 062	93 358
Kapitał i zadłużenie netto	144 796	157 146
Wskaźnik dźwigni	35,7%	40,6%

Wskaźnik dźwigni na dzień 31.12.2017 r. wynosił 35,7% i znalazł się minimalnie poza przedziałem 20% -35%.

Nota 46. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Spółka nie prowadzi programu akcji pracowniczych.

Nota 47. INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Transakcje RAFAMET S.A. z podmiotami powiązаныmi (w tys. zł)

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Transakcje z podmiotami powiązаныmi (w tys. zł).

Podmiot powiązany	Należności od podmiotów powiązanych		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych	
	31.12.17	31.12.16	31.12.17	31.12.16	za rok zakończony 31.12.2017	za rok zakończony 31.12.2016	za rok zakończony 31.12.17	za rok zakończony 31.12.2016
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - z tytułu dostaw i pozostałe	1 833	2 149				2 045	2 549	4 386
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - z tytułu pożyczki	3 651	2 157						
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - z tytułu przychodów finansowych					96	152		
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - z tytułu wpłaconych zaliczek	284	18						
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - refaktury					10	58		
RAFAMET SERVICE & TRADE sp. z o.o.			1 460	238	929	945	2 264	470
OOO STANRUS – RAFAMET - z tytułu dostaw i pozostałe	139	134			51	0	268	361
OOO STANRUS – RAFAMET - z tytułu kontraktu	1 563	1 032	1 506	1 506	531			
Razem	7 470	5 490	2 966	1 744	1 617	3 200	5 081	5 217

Podmiot o znaczącym wpływie

Agencja Rozwoju Przemysłu SA z siedzibą w Warszawie jest właścicielem 47,29% akcji zwykłych RAFAMET S.A. wg. stanu na dzień 31.12.2017 r. (31.12. 2016 r.: 47,29 %).

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązаныmi, mają charakter rynkowy i są dokonywane wyłącznie na warunkach rynkowych.

Pożyczki udzielona spółce zależnej Zespołowi Odlewni "RAFAMET" sp. z o.o.

W ciągu 2017 r. zadłużenie spółki zależnej z tytułu pożyczki wzrosło o 1.494 tys. zł i wynosiło na dzień 31.12.2017 r. 3.651 tys. zł.

Transakcje z członkami Zarządu

W okresie sprawozdawczym nie udzielono zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Informacje o istotnych transakcjach nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych

W 2017 r. Spółka nie zawierała istotnych transakcji nabycia lub sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych ze spółkami zależnymi

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W okresie sprawozdawczym Spółka nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ilość akcji Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących przedstawia się następująco:

Osoba zarządzająca	łączna liczba akcji	wartość nominalna akcji
<i>Stan na dzień 31.12.2017 r.</i>		
E. Longin Wons	28 000 szt.	280 000 zł
Maciej Michalik	4 822 szt.	48 220 zł
Michał Tatarek	216 000 szt.	2 160 000 zł
<i>Stan na dzień 31.12.2016 r.</i>		
E. Longin Wons	28 000 szt.	280 000 zł
Maciej Michalik	4 822 szt.	48 220 zł
Michał Tatarek	216 000 szt.	2 160 000 zł

Nota 48. WYNAGRODZENIE KLUCZOWYCH CZŁONKÓW KADRY KIEROWNICZEJ

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

	rok zakończony 31.12.2017 r.	rok zakończony 31.12.2016 r.
Zarząd	1 135	905
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	945	905
Nagrody jubileuszowe	102	
Świadczenia po okresie zatrudnienia	88	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy		
Rada Nadzorcza	327	256
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	327	256
Razem	1 462	1 161

Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	rok zakończony 31.12.2017 r.	rok zakończony 31.12.2016 r.
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	709	597
Nagrody jubileuszowe		49
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy		
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej (z wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	709	646

Żadna część wynagrodzenia nie została wypłacona w formie opcji na akcje.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

W 2017 r. członkowie Zarządu RAFAMET S.A. z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej ODLEWNI RAFAMET Sp. z o.o. nie pobierali wynagrodzenia.

Nota 49. WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. /w tys. zł netto/

	2017 r.	2016 r.
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	17,6	40,5
Przegląd sprawozdania finansowego	11,0	15,5
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	-	-
Razem	28,6	56,0

- Umowa z dnia 07.07.2017 r. zawarta z spółką UHY ECA Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. (31-523 Kraków, ul. Moniuszki 50) na wykonanie przeglądu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 30.06.2017 r. oraz na dzień 30.06.2018 r. i badania jednostkowego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017 oraz 2018.
- Umowa z dnia 30.06.2016 r. zawarta z BDO sp. z o.o. (02-676 Warszawa, ul. Postępu 12) na wykonanie przeglądu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 30.06.2016 r. i badania jednostkowego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016.

Nota 50. ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie w etatach

	01-12.2017 r.	01-12.2016 r.
Pracownicy umysłowi	164	159
Pracownicy fizyczni	200	193
RAZEM	364	352

Nota 51. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

W Spółce wszystkie umowy leasingu zaklasyfikowano jako leasing finansowy.

Nota 52. SPRAWY SĄDOWE

W okresie objętym raportem Emitent nie był stroną postępowań dotyczących zobowiązań albo wierzytelności toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego i organem administracji publicznej, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Emitenta.

Nota 53. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Nota 54. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Dnia 2 stycznia 2018 roku Spółka otrzymała podpisaną przez kontrahenta – firmę Israel Railways Ltd. Company z Izraela (No. 52-004361-3, P.O.B. 18085, Tel Aviv 61180) umowę z dnia 31.12.2017 r. na dostawę tokarki podtorowej do obróbki kół kolejowych UGE 300N wraz z wyposażeniem. Wartość przedmiotu umowy wynosi 1.007,6 tys. EUR, tj. 4.202,6 tys. PLN (wg kursu NBP na dzień 29.12.2017 r.). Termin dostawy ustalono do kwietnia 2019 r. Warunki umowy nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych w przypadku zawierania tego typu umów.

Dnia 24 kwietnia 2018 roku zostały potwierdzone przez RAFAMET S.A. dwa zamówienia otrzymane od firmy TATA Limited z Wielkiej Brytanii (18 Grosvenor Place, London SW1X 7HS). Przedmiotem zamówień jest dostawa czterech sterowanych numerycznie tokarek poziomych marki POREBA typu TRB i TRP o łącznej wartości 1.158.957,50 EUR, tj. 4.844.674,14 PLN (wg kursu NBP na dzień 23.04.2018r.), przeznaczonych dla TATA STEEL Ltd. Growth Shop, Jamshedpur, Indie. Termin dostawy ustalono na listopad i grudzień 2018 r. Warunki zamówień nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych w przypadku tego typu transakcji.

Po dacie bilansu nie wystąpiły inne istotne zdarzenia mające wpływ na wynik finansowy Spółki.

Podpisy Członków Zarządu

27.04.2018 r.	E. Longin Wons	Prezes Zarządu	.....
27.04.2018 r.	Maciej Michalik	Wiceprezes Zarządu	.....

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

27.04.2018 r.	Urszula Niedźwiedz	Główny Księgowy	.....
---------------	--------------------	-----------------	-------